

INFORMACIJA O EVALUACIJI PROGRAMA SUFINANSIRANJA SAMOZAPOSŁJAVANJA START UP 2023

Sarajevo, jula 2026. godine

SADRŽAJ

1.	Uvod	2
2.	Struktura pokazatelja monitoringa	3
3.	Osnovni elementi Programa sufinansiranja samozapošljavanja START UP 2023	4
3.1.	Cilj Programa	4
3.2.	Ciljne grupe	4
3.3.	Poticajne mjere i iznosi sufinansiranja samozapošljavanja	4
3.4.	Zapošljavanje dodatnih radnika i uvećanje iznosa sufinansiranja	5
3.5.	Javni poziv	5
3.6.	Informisanje javnosti	6
4.	Analiza socio-ekonomskog konteksta	7
5.	Analiza metodologije izrade i realizacije Programa	10
6.	Pregled postavljenih cljeva	12
7.	Analiza ciklusa programskih aktivnosti – faza realizacije Programa	13
8.	Pregled realizacije Programa sufinansiranja samozapošljavanja START UP 2023– osnovni podaci	14
9.	Tabelarni i grafički pregled osnovnih pokazatelja realizacije Programa sufinansiranja samozapošljavnja START UP 2023.....	15
10.	Mjerenje održivosti zaposlenja	28
11.	Osnovna zapažanja i rezultati	29
12.	Preporuke	31
13.	Prilog: Tabelarni pregled novotvorenih poslovnih djelatnosti /subjekata po mjerama.	32

1. Uvod

Evaluacija predstavlja periodično ocjenjivanje efikasnosti, efektivnosti, učinaka, uticaja, održivosti, relevantnosti i važnosti određenog projekta u kontekstu postavljenih ciljeva. Obično se provodi kao pregled polaznih pozicija - situacije, informacija, ciljeva, rezultata, aktivnosti, sredstava, sa ciljem da se ustanove iskustva koja će biti od pomoći za donošenje budućih odluka. Kraće rečeno, evaluacijom projekata se ocjenjuje stepen, izvršenja ciljeva i zadataka tj. ocjena učinka.

Okvirne kategorije evaluacije se mogu svrstati u dvije grupe:

- Formativna evaluacija: Daje povratne informacije o postignutim ishodima tokom odvijanja projekta
- Sabirna evaluacija: Ocjenjuje ishode ili učinak projekta

Izveštavanje omogućava da se sakupljene informacije koriste prilikom donošenja odluka radi poboljšanja izvršenja projekta, i to za:

- Analizu stanja i okruženja u kojem se odvija projekat;
- Identifikovanje problema sa kojima se suočava projekat i nalaženje rješenja;
- Osiguravanje da će sve aktivnosti na vrijeme biti provedene uz korištenje adekvatnih resursa;
- Primjenjivanje naučenih lekcija i iskustava iz jednog projekta na drugi i
- Određivanje da li je način na koji je projekat planiran bio najpodesniji za rješavanje postavljenog problema
- Ocjenu rezultata i postignutih efekata.

U vezi naprijed navedenog, za potrebe ove informacije iskorišteni su rezultati prikupljeni u okviru monitoring aktivnosti praćenja pojedinih aspekata u realizaciji mjera/programa aktivne politike zapošljavanja.

Potrebno je imati u vidu da se realizacija Programa sufinansiranja samozapošljavanja Start up 2023 odvijala u fazi oporavka od stanja prirodne nesreće usljed pandemije Covid-19 i lockdown-a iz 2020. godine koje je rezultiralo masovnim otpuštanjem radnika, i ostalim poremećajima u privredi i lancima snabdijevanja na globalnom nivou koji su doveli do inflacije i različitih poremećaja na tržištu rada.

U Informaciji o realizaciji Programa sufinansiranja zapošljavanja Start up 2023 date su osnovne informacije o cilju, ciljnoj grupi, korisnicima poticaja, vrsti mjera, visini poticaja i načinu realizacije ovog programa.

Također, prezentirani su i podaci (tabelarno i grafički) o broju korisnika s kojima su zaključeni ugovori o poticanju samozapošljavanja (i zapošljavanja dodatnih radnika), broju ukupno obuhvaćenih osoba ovim programom, visini ugovorenih i isplaćenih sredstava, po mjerama i kantonima, te stepen održivosti zapošljavanja 12 mjeseci nakon završetka realizacije Programa, kao i drugi relevantni podaci bitni za nalizu realizacije ovog programa.

2. Struktura pokazatelja monitoringa

U okviru strukture ovog dokumenta prikazani su i sljedeći relevantni podaci:

- Analiza socio-ekonomskog konteksta i stanja u kojem je realizovan Program;
- Osnovni pokazatelji kretanja na tržištu rada;
- Osnovni elementi i kratak opis Programa i mjera;
- Analiza metodologije izrade i realizacije Programa;
- Analiza postavljenih ciljeva;
- Analiza ciklusa programskih aktivnosti – faza realizacije Programa;
- Ukupna vrijednost zaključenih ugovora;
- Aktivnosti u vezi Javnog poziva;
- Broj zaključenih ugovora s poslodavcima;
- Broj poslodavaca koji učestvuju u realizaciji mjera (osnovna obilježja);
- Broj osoba obuhvaćenih po mjerama (osnovna obilježjima);
- Prosječan iznos poticaja/intervencije po osobi po mjerama;
- Stopa održivosti zaposlenja (broj osoba koje su zadržale status zaposlenosti 12 mjeseci nakon završetka realizacije ugovora o sufinansiranju zapošljavanja);

U izradi ovog dokumenta korišteni su podaci iz izvještajnih tabela o realizaciji Programa iz Modula za praćenje realizacije mjera aktivne politike zapošljavanja Jedinog informacionog sistema.

Dakle, kao izvor verifikacije rezultata u okviru monitoringa i evaluacije korišteni su:

- izvještaji iz APZ modula JIS-a (modula za realizaciju mjera aktive politike zapošljavanja iz Jedinog informacionog sistema) i to: APZ detaljni pojedinačni pregled ugovora i APZ pregled poslodavaca i zaposlenika;
- podaci pribavljeni od Sektora za aktivnu politiku zapošljavanja i Sektora za finansije;
- podaci iz Porezne uprave Federacije BiH.

Provjera učinkovitosti i izrada evaluacije Programa (u smislu provjere održivosti zaposlenja) izvršena je u skladu s postavljenim ciljevima, tj. nakon proteka potrebnog vremenskog perioda od završetka sufinansiranja zapošljavanja. Za širu evaluaciju u smislu analize mogućih efekata substitucije, „mrtvog tereta“ ili primjenu DiD ili PSM metode neophodni su dodatni podaci i bolji pristup i informatička povezanost s drugim bazama podataka.

Uvažavajući dobijene podatke i sugestije na osnovu datih preporuka moguće je izvršiti redizajniranje Programa ili pojedinih mjera u narednom periodu što bi trebalo dodatno poboljšati efikasnost i proces upravljanja Programom.

3. Osnovni elementi Programa sufinansiranja samozapošljavanja START UP 2023

3.1. Cilj Programa

Cilj Programa sufinansiranja zapošljavanja 2023 je bio poticanja najmanje 2.000 osoba sa evidencije nezaposlenih u Federaciji BiH na samozapošljavanje, pokretanjem novoregistrovanih djelatnosti, kao i na zapošljavanje drugih osoba sa evidencije nezaposlenih u pokrenutim djelatnostima. Za realizaciju Programa planirana su sredstva u iznosu od 13.000.000 KM. Izmjenama Programa od 29.12.2023. godine planiran je obuhvat 1.150 osoba i sredstva u iznosu od 7.650.000 KM.

3.2. Ciljne grupe

Ciljna grupa su osobe, prijavljene na evidenciju nezaposlenih u Federaciji BiH prije dana objave Javnog poziva, bez obzira na stepen obrazovanja i starosnu dob, a koje će nakon prijave na Javni poziv registrirati i održati samostalnu djelatnost/privredno društvo u trajanju od najmanje 12 mjeseci. U Programu nisu mogle učestvovati osobe koje su po Javnom pozivu iz 2020., 2021. i 2022. godine koristile poticajna sredstva iz mjera za pokretanje samostalne djelatnosti, u čijoj realizaciji su učestvovali Zavod/službe, kao ni osobe koje su odjavile djelatnost u periodu od šest (6) mjeseci prije objave Javnog poziva za učešće u ovom programu.

3.3. Poticajne mjere i iznosi sufinansiranja samozapošljavanja

Programom su predviđene sljedeće mjere:

- ***Poduzetništvo za mlade 2023***

Ovom mjerom predviđeno je sufinansiranje samozapošljavanja mladih, dobi do 30 godina, bez obzira na spol, radno iskustvo i stepen obrazovanja, prijavljenih na evidenciju nezaposlenih prije dana objave Javnog poziva /aktiviranja liste prijava „na čekanju“. Zavod mladim osobama, tj. korisnicima sredstava, sa kojima se zaključi ugovor o sufinansiranju samozapošljavanja, bez obzira na vrstu djelatnosti, tokom 12 mjeseci isplaćuje poticajna sredstva u iznosu od 600 KM (mjesečno). Navedeni iznos se uvećava za dodatnih 50 KM mjesečno na ime refundacije dijela troškova pokretanja djelatnosti/društva. Za realizaciju ove mjere predviđena su sredstva u iznosu od 3.500.000 KM.

- ***Poduzetništvo za žene 2023***

Ovom mjerom predviđeno je sufinansiranje samozapošljavanja žena, bez obzira na dob, radno iskustvo i stepen obrazovanja, prijavljenih na evidenciju nezaposlenih prije dana objave Javnog poziva/aktiviranja liste prijava „na čekanju“. Zavod korisnicama sredstava, sa kojima se zaključi ugovor o sufinansiranju samozapošljavanja, bez obzira na vrstu djelatnosti, tokom 12 mjeseci isplaćuje poticajna sredstva u iznosu od 550 KM (mjesečno). Navedeni iznos se uvećava za dodatnih 50 KM mjesečno na ime refundacije dijela troškova pokretanja djelatnosti/društva. Za realizaciju su predviđena sredstva u iznosu od 3.500.000 KM.

- ***Poduzetništvo za sve 2023***

Ovom mjerom omogućeno je sufinansiranje samozapošljavanja osoba, bez obzira na spol, dob, radno iskustvo i stepen obrazovanja, prijavljenih na evidenciju nezaposlenih prije dana objave Javnog poziva/aktiviranja liste prijava „na čekanju“. Zavod nezaposlenim osobama, tj. korisnicima sredstava, sa kojima se zaključi

ugovor o sufinansiranju samozapošljavanja, bez obzira na vrstu djelatnosti, u narednih 12 mjeseci isplaćuje poticajna sredstva 520 KM (mjesečno). Navedeni iznos se uvećava za dodatnih 50 KM mjesečno na ime refundacije dijela troškova pokretanja djelatnosti/društva. Za realizaciju su predviđena sredstva u iznosu od 5.500.000 KM.

- **Poduzetništvo za demobilizirane branioce 2023**

Ovom mjerom omogućeno je sufinansiranje samozapošljavanja osoba, u skladu sa članom 2. Zakona o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica („Službene novine Federacije BiH“, broj 54/19), i to demobiliziranih branilaca i demobiliziranih branilaca dobrovoljaca, bez obzira na spol, dob, radno iskustvo i stepen obrazovanja, prijavljenih na evidenciju nezaposlenih prije dana objave Javnog poziva/aktiviranja liste prijava „na čekanju“. Zavod nezaposlenim osobama, tj. korisnicima sredstava, sa kojima se zaključi ugovor o sufinansiranju samozapošljavanja, bez obzira na vrstu djelatnosti, u narednih 12 mjeseci isplaćuje poticajna sredstva 550 KM mjesečno za demobilizirane branioce/branitelje, odnosno 600 KM mjesečno za demobilizirane branioce/branitelje dobrovoljce koji su kao maloljetni dobrovoljno stupili u oružane snage. Navedeni iznos se uvećava za dodatnih 50 KM mjesečno na ime refundacije dijela troškova pokretanja djelatnosti/društva. Za realizaciju su predviđena sredstva u iznosu od 500.000 KM.

3.4. Zapošljavanje dodatnih radnika i uvećanje iznosa sufinansiranja

Ukoliko su korisnici navedenih mjera u okviru pokrenute djelatnosti/društva, osim sebe zaposlili i neku drugu osobu, prijavljenu na evidenciju nezaposlenih prije dana objave Javnog poziva/ aktiviranja liste prijava „na čekanju“, mjesečno su im se isplaćivala/refundirala sredstva u iznosu od po 500 KM po svakoj zaposlenoj osobi, bez obzira na dob, radno iskustvo i stepen obrazovanja, u trajanju od šest (6) mjeseci. Osnovni iznos sufinansiranja samozapošljavanja u svim mjerama je uvećavan za 10% za sljedeće kategorije nezaposlenih osoba: radno sposobne osobe sa invaliditetom, članove šehidskih porodica/ porodica poginulih boraca, nezaposleni demobilizirani borci, djeca nezaposlenih demobiliziranih boraca, djeca i supružnici osoba s invaliditetom od 60% i više, članovi domaćinstva u kojem ni jedan član nije zaposlen, Romi, samohrani roditelji, roditelji djeteta sa posebnim potrebama i roditelji teško bolesne djece, žrtve nasilja i djeca žrtava nasilja, civilne žrtve rata, liječeni ovisnici i bivši štíćenici doma za nezbrinutu djecu.

3.5. Javni poziv

Prijava aplikanata za učešće u realizaciji Programa se obavljala online putem web portala uz prethodnu registraciju. Javni poziv je bio otvoren 29., 30. i 31.03.2023. godine putem web portala www.fzzz.ba, uz formiranje liste čekanja za aplikacije koje prelaze vrijednost planiranih sredstava. Tekst Programa je objavljen na web portalu 08.03.2023. godine, radi upoznavanja javnosti s odredbama Programa. Putem službi za zapošljavanje podijeljeno je 10.000 letaka s informacijama o Programu, a 15.03.2023. godine putem web portala objavljena je dodatna najava objave javnog poziva. Istim povodom 23.3.2023.godine je održana i konferencija za medije. Na dan objave, obavijest o javnom pozivu je objavljena u dnevnim novinama i web portalu Vlade Federacije BiH. Pored navedenog, na web portalu Zavoda je za korisnike, potencijalne aplikante, objavljen i postupak apliciranja na javni poziv za učešće u realizaciji programa aktivne politike zapošljavanja.

3.6. Informisanje javnosti

Za potrebe što bolje informisanosti javnosti, obavijest o javnom pozivu je, osim putem web portala www.fzzz.ba, objavljena u dnevnim novinama Dnevni avaz i Večernji list, te putem novinskih agencija FENA i ONASA, kao i putem web portala Vlade Federacije BiH. Također, objavljena je i adekvatna brošura/letak, u tiražu od 10.000 primjeraka, koja je distribuirana prema korisnicima usluga putem kantonalnih službi tj. općinskih biroa za zapošljavanje.

Putem web portala i službenih profila na socijalnim mrežama (Facebook i Instagram) Federalnog zavoda za zapošljavanje generalno je pravovremeno informisana javnost o ovim aktivnostima. Općenito je održan visok nivo saradnje sa medijima. Federalni zavod je medijima redovno dostavljao podatke, informacije, kao i saopštenja o svojim aktivnostima i kretanjima na tržištu rada, koja su preuzimana i objavljivana u štampanim medijima, informativnim emisijama elektronskih medija i na internet portalima.

Web portal Federalnog zavoda (www.fzzz.ba) je u 2023. godini zabilježio preko 150.000 korisnika, te je zadržan visok nivo posjećenosti internet stranice. Na web portal Federalnog zavoda u predmetnoj godini postavljeno je 65 objava. Facebook profil Federalnog zavoda, koji broji skoro 30.000 „pratitelja“, kao i Instagram profilu također je korišten kao medij za objavljivanje vijesti, korisnih informacija.

Zabilježena su 23 priloga na televizijskim i radio stanicama u Bosni i Hercegovini, uglavnom u informativnim emisijama, u okviru kojih su predstavnici Federalnog zavoda davali izjave u vezi sa kretanjima na tržištu rada i aktivnostima Federalnog zavoda.

Održana je i jedna konferencija za novinare s ciljem upoznavanja javnosti sa predstojećim otvaranjem javnih poziva za učešće u mjerama aktivne politike zapošljavanja. Na osnovu pregleda arhiviranih članaka objavljenih u štampanim medijima i na Internet portalima u 2023. godini u navedenim medijima u Bosni i Hercegovini objavljena su 22 članka u kojima se spominje Federalni zavod. Broj objavljenih članaka i emitiranih priloga vjerovatno je veći jer spomenute brojke podrazumijevaju samo one medijske sadržaje koje su zabilježene kroz određenu vrstu press clippinga.

4. Analiza socio-ekonomskog konteksta

Pojava virusa SARS CoV 2 i proglašenje pandemije COVID-19 uzrokovala je čitav niz negativnih posljedica sa zdravstvenog ali i socio-ekonomskog aspekta. U cilju sprečavanja širenja virusa i ozbiljnih zdravstvenih posljedica po stanovništvo, Vlada Federacije BiH je 18.03.2020. godine donijela Odluku o proglašenju stanja nesreće uzrokovano pojavom korona virusa (COVID-19) na području Federacije BiH (V broj: 408/2020), a Federalni štab Civilne zaštite i Federalno ministarstvo zdravstva usvojili su niz naredbi i mjera među kojima je, između ostalog, bila i mjera ograničenog kretanje ljudi kao i obustava rada za određene poslovne djelatnosti koja je trajala do 30.06.2020. godine.

Naročito je zabilježen negativan uticaj na djelatnost ugostiteljstva i hotelijerstva, te prerađivačku industriju i transport, ali lančano nakon toga i na ostale djelatnosti. Ovaj period ostao je u znaku otpuštanja radnika, ali i snažne borbe u očuvanju radnih mjesta korištenjem svih raspoloživih resursa i mjera. Različitim intervencijama i mjerama kroz zakone i druge propise, od federalnog do općinskog nivoa (subvencioniranje doprinosa, subvencioniranje plaće, uspostava Garancijskog fonda, moratorij na kredite, obustava obračuna i plaćanja zatezne kamate na javne prihode, ukidanje obaveze plaćanja akontacije poreza na dobit i akontacije poreza na dohodak, obustava postupaka prinudne naplate, subvencije za poslodavce iz oblasti turizma, obustava naplate naknade za iznajmljivanje prostora, ukidanje određenih taksi, novčana pomoć za nezaposlene i td.) sistemski su ublažavane posljedice u privredi.

Nakon izuzetno otežane situacije u privredi u 2020. godini prilike u privredi se postepeno stabiliziraju u 2021. i 2022. godini, što se odražava i na tržište rada tj. zaustavljen je trend pada broja zaposlenih i rasta broja nezaposlenih osoba koji je zabilježen u Federaciji Bosne i Hercegovine iz 2020. godine. Situacija se potpuno stabilizira 2023. godine

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2023. godini prosječno je bio zaposlen 541.261 radnik, što je u odnosu na prosjek 2022. godine (535.665) više za 5.596 radnika, odnosno 1%.

Djelatnosti s najvećim indeksom rasta broja zaposlenih u 2023. godini u odnosu 2022. godinu su: Informacije i komunikacije (5,5%), Hotelijerstvo i ugostiteljstvo (4,3%) i Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (3,5%). Posmatrano u apsolutnim brojevima u djelatnosti Obrazovanje broj zaposlenih u 2023. godini u odnosu na 2022. godinu je povećan za 1.223. Također, primjetan je kontinuiran i znakovit rast broja zaposlenih u djelatnostima Hotelijerstvo i ugostiteljstvo za 1.128, Informacije i komunikacije za 1.072 i Trgovina za 1.019.

Smanjenje indeksa broja zaposlenih u 2023. u odnosu na 2022. godinu u najvećem omjeru zabilježeno je u sljedećim djelatnostima: Poslovanje nekretninama (-5,4%), Vađenje ruda i kamena (-3,2%), te djelatnostima Prerađivačka industrija i Javna uprava (po -0,2%). Posmatrano u apsolutnim brojevima u djelatnosti Vađenje ruda i kamena broj zaposlenih u 2023. godini u odnosu na 2022. godinu je smanjen za 370 i djelatnosti Prerađivačka industrija za 209.

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, prosječna neto plaća u Federaciji BiH u 2023. godini iznosila je 1.261 KM i porasla je za 13,2% u odnosu na 2022. godinu, a prosječna bruto plaća je iznosila 1.959 KM i veća je za 13,6%. U nominalnim iznosima najveća prosječna neto plaća u 2023. godini je zabilježena u

sljedećim djelatnostima: Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom (1.978 KM), Informacije i komunikacije (1.906 KM) i Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja (1.894 KM). Najveće procentualno povećanje prosječne neto plaće je zabilježeno u sljedećim djelatnostima: Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (18,7%), Informacije i komunikacije (17,1%), Vađenje rude i kamena (16,7%), Građevinarstvo (16,3%) i Prerađivačka industrija (14,8%). U 2023. godini kao ni u prethodnoj nije bilo djelatnosti u kojoj je zabilježeno smanjenje prosječne neto plaće.

Prosječan broj nezaposlenih u 2023. godini bio je 277.160 i u odnosu na prosjek 2022. godine (289.912) manji je za 12.752, odnosno 4,4%. Podatak o godišnjoj prosječnoj stopi nezaposlenosti prema podacima iz Ankete o radnoj snazi za 2023. godinu koju provode statističke institucije u BiH iznosi 15,0%, što je za 2,2% manje u odnosu na godišnju prosječnu stopu nezaposlenosti za 2022. godinu. Stopa registrirane nezaposlenosti u Federaciji BiH u 2023. godini iznosila je 33,9% i manja je za 1,2% u odnosu na prethodnu godinu.

Tabela 1: Osnovne karakteristike stanovništva prema aktivnosti u FBiH

Ukupno	2019	2020	2021	2022	2023
Stopa aktivnosti 15-89	39,1	45,5	46,6	47,9	48,5
Stopa zaposlenosti 15-89	31,9	37,5	37,8	39,6	41,3
Stopa nezaposlenosti 15-74	18,4	17,5	18,9	17,2	15,0

Posmatrajući podatke u 2023. godini po spolu, stopa zaposlenosti kod žena je imala rast od 1,8% u odnosu na prethodnu godinu, a stopa nezaposlenosti žena je u navedenom periodu smanjena za 3,2%.

Tabela 2: Osnovne karakteristike žena prema aktivnostima u Federaciji BiH u periodu 2019-2023

Žene	2019	2020	2021	2022	2023
Stopa aktivnosti 15-89	29,3	32,8	33,9	35,3	36,1
Stopa zaposlenosti 15-89	23,0	25,5	25,2	27,4	29,2
Stopa nezaposlenosti 15-74	21,7	22,3	25,5	22,4	19,2

Posmatrajući kategoriju mladih u dobi od 15 do 24 godine, u skladu s propozicijama Ankete o radnoj snazi, u navedenom periodu stopa zaposlenosti za ovu kategoriju stanovništva je imala rast od 0,3%, a stopa nezaposlenosti je smanjena za 6,3%.

Tabela 3: Osnovne karakteristike mladih prema aktivnostima u Federaciji BiH u periodu 2019-2023

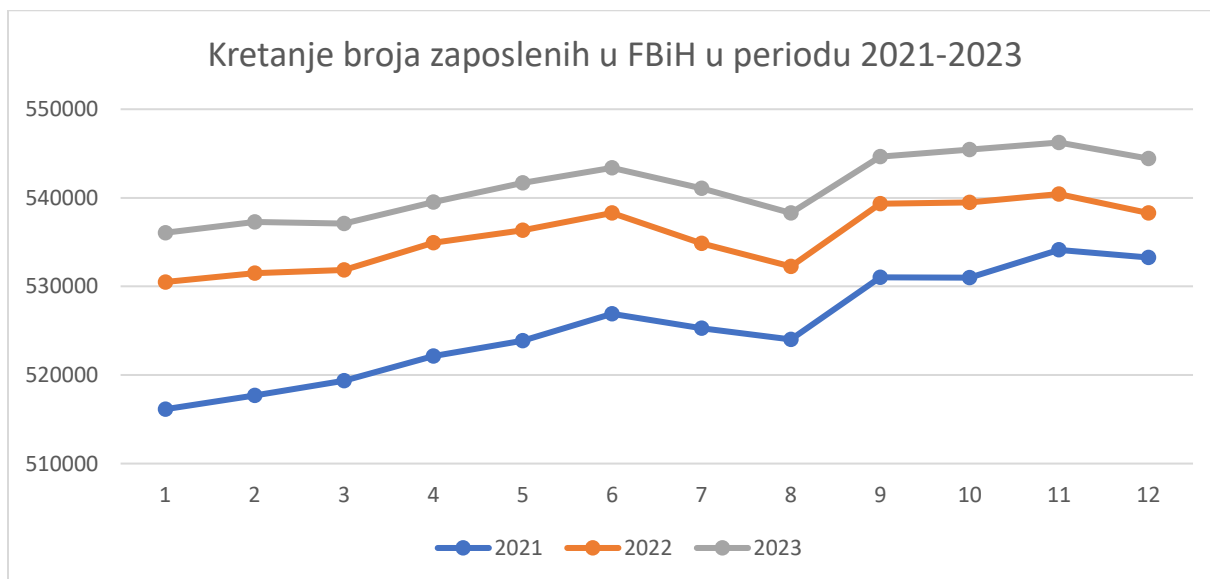
Mladi	2019	2020	2021	2022	2023
Stopa aktivnosti 15-24	35	33,3	31,8	30,1	27,8
Stopa zaposlenosti 15-24	21,3	19,9	18,8	18,8	19,1
Stopa nezaposlenosti 15-24	39	40,3	41	37,4	31,1

U posmatranju svih aspekta i faktora koji utiču na kretanja na tržištu rada obavezno je potrebno uzeti u obzir migracije bh. radne snage ka državama Evropske unije.

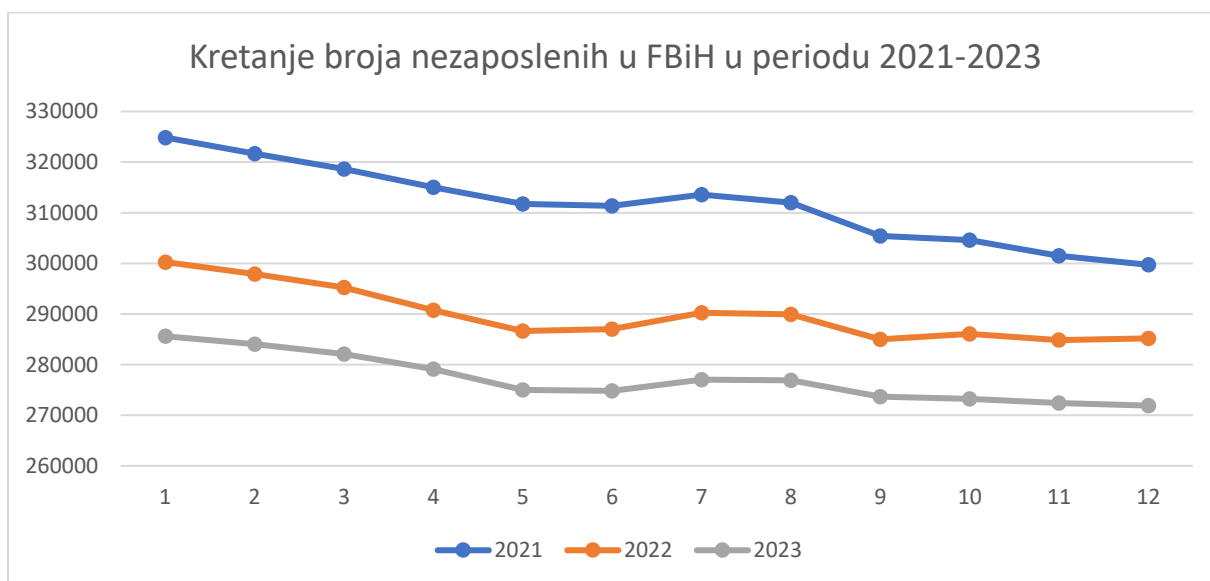
U skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba i Pravilnikom o evidencijama u oblasti zapošljavanja, u 2023. godini u Federaciji BiH na evidenciju službi za zapošljavanje izvršeno je 176.119 prijava, što je za 4.283 više u odnosu na 2022. godinu.

U istom periodu po raznim osnovama, sa evidencija službi za zapošljavanje u Federaciji BiH izvršene su 189.373 odjave iz evidencije, što je za 3.978 više u odnosu na 2022. godinu. Od toga su evidentirane ukupno 75.252 odjave iz evidencije nezaposlenih zbog zaposlenja, dok su istovremeno registrovane 82.494 prijave na evidenciju nezaposlenih po prestanku radnog odnosa.

Grafikon 1: Kretanje broja zaposlenih osoba u Federaciji BiH u periodu 2021- 2023

Grafikon 2: Kretanje broja nezaposlenih osoba u Federaciji BiH u periodu 2021- 2023

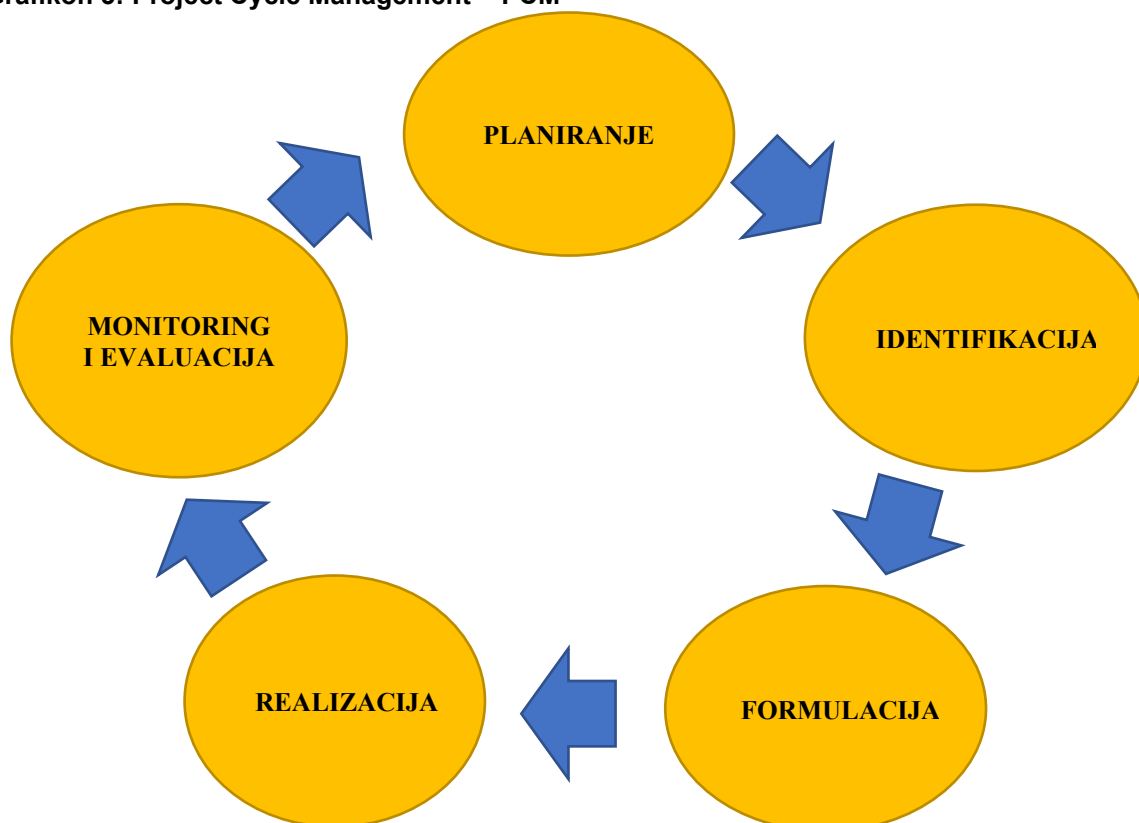
5. Analiza metodologije izrade i realizacije Programa

U okviru analize metodologije izrade i realizacije Programa može se konstatovati da su primjenjivani elementi metodologije **Project Cycle Management – PCM**.

U fazi programiranja tj. planiranja, u skladu sa zakonom i strateškim dokumentima višeg reda (Strategija razvoja Federacije BiH 2021-2027) izrađeni su strateški programsko-planski dokumenti rada Federalnog zavoda za zapošljavanje u okviru kojih su utvrđeni strateški i operativni ciljevi, a koji su izrađeni na osnovu analize stanja uz primjenu SWOT-PESTLE analize i analiziranje pravnog i strateškog okvira (Trogorodišnji plan rada za period 2023-2025, Godišnji plan rada za 2023. godinu i Program rada za 2023. godinu, kao i Finansijski plan za 2023.godinu s procjenom za 2024. i 2025. godinu). Formulirani su ključni strateški i operativni ciljevi, ciljne grupe i ostali elementi bitni za realizaciju Programa. Navedene dokumente, u okviru svojih nadležnosti, usvojio je Upravni odbor Federalnog zavoda za zapošljavanje i Vlada Federacije BiH. Programom su utvrđeni: cilj, ciljne grupe, mjere, raspodjela sredstava po mjerama i službama, način sufinansiranja, način prijave i provjere prijave, proces zaključivanja ugovora, proces pravdanja i isplate sredstava, kontrola izvršenja ugovorenih obaveza, te indikatori za praćenje realizacije i ocjenu efekata mjera.

Project Cycle Management – PCM – metodologija za izradu programa/projekta i njegovu realizaciju treba da sadrži sljedeće elemente i faze:

Grafikon 3: Project Cycle Management – PCM

U nastavku slijedi kratko objašnjenje svake pojedinačne faze ove metodologije:

- **Planiranje - programiranje**

Tokom prve faze projektnog ciklusa analizira se postojeća situacija u cilju uočavanja problema, utvrđivanja potreba, prilika i mogućnosti djelovanja. U odnosu na rezultate ovih analiza i prikupljenih podataka definišu se osnovni, strateški ciljevi,

odnosno smjernice za dalji razvoj, te se planiraju potrebna finansijska sredstva. Osnovne smjernice uglavnom su utvrđene strateškim dokumentima i zakonskim propisima koji daju opšti okvir za potencijalne projekte/programe.

- Identifikacija

U drugoj fazi ciklusa se konkretiziraju elementi iz prve faze, prepoznaju potencijalne aktivnosti i razmatra njihova izvodljivost. Prilikom konkretnijeg definisanja vodi se računa o relevantnosti u odnosu na probleme i potrebe ciljne grupe koja je u fokusu.

- Formulacija

U ovoj fazi detaljno se definiše program/projekat i treba da se izradi njegova matrica logičkog okvira, kao i da se definišu aktivnosti, plan njihove realizacije, rezultati i ciljevi koji se žele postići (koji trebaju biti SMART) tj. indikatori uspješnosti i potencijalni rizici u realizaciji. Zatim se utvrđuju ciljne grupe, način realizacije, dokumentacija, resursi, finansijska sredstva, indikatori za monitoring i evaluacija. U ovoj fazi obavljene su konsultacije sa službama za zapošljavanje kao sudionicima u realizaciji Programa.

- Realizacija

Realizacija programa/projekta počinje objavom javnog poziva, a nakon što je usvojen od Upravnog odbora Federalnog zavoda za zapošljavanje i nakon što je prethodno usvojen Finansijski plan od Parlamenta Federacije BiH, kao i Program rada od Vlade Federacije BiH. Tokom ove faze implementiraju se aktivnosti u skladu sa uslovima koji su utvrđeni programom u cilju ostvarenja postavljenih ciljeva. Tokom ove faze provodi se i **monitoring** tj. periodično praćenje realizacije i napretka programa/projekata po utvrđenim parametrima u odnosu na očekivani ishod.

- Monitoring i evaluacija

Poslednja faza predviđena je za analiziranje realizacije, te analiziranje učinka kao i utvrđivanje da li su ostvareni postavljeni ciljevi. U ovoj fazi sagledava se šta je urađeno dobro, a šta je moglo i na koji način biti urađeno bolje. Informacije koje se dobiju tokom ove faze koristi se za novo planiranje/ programiranje.

Da bi ova metodologija dala bolje rezultate korisno je:

- koristiti pristup logičkog okvira u svim fazama kako bi se problemi što bolje analizirali i kako bi se pronalazila optimalna rješenja, kao i metodu STAR (utvrđivanje **s**ituacije, **t**ask - zadatka, **a**ktivnost, **r**euzultata);
- aktivno i kontinuirano uključivati i konsultovati zainteresovane strane tokom pripreme aktivnosti, ali i tokom svih ostalih faza;
- precizno formulisati svrhu projekta i ciljeve;
- pravovremeno pripremiti sve dokumente i alate potrebne za realizaciju.

Tabela 4: Predložena matrica logičkog okvira

MATRICA LOGIČKOG OKVIRA	LOGIKA INTERVENCIJE	INDIKATORI	IZVORI I SREDSTVA VERIFIKACIJE INDIKATORA	RIZICI I PRETPOSTAVKE
OPŠTI CILJ				
SPECIFIČNI CILJ				
REZULTATI				
AKTIVNOSTI				

6. Pregled postavljenih ciljeva

Analizom postavljenih ciljeva utvrđeno je da je broj osoba koji je planiran da će se zaposliti kvantificiran na nivou cijelog Programa.

Cilj Programa i pojedinačnih mjera

Program se realizira s ciljem da se potakne najmanje **2.000** osoba (mladi, žene, demobilizirani branioци i ostale kategorije, na samozapošljavanje, pokretanjem samostalne djelatnosti/privrednog društva, kao i na zapošljavanje drugih osoba sa evidencije nezaposlenih u pokrenutim djelatnostima/društvima. Za realizaciju Programa predviđena su sredstva u iznosu od **13.000.000 KM**.

Dana 27.12.2023. godine Upravni odbor Zavoda je usvojio Odluku o izmjenama Programa na način da je utvrđen novi cilj obuhvata ukupno **1.150** osoba putem utvrđenih mjera, kao i novi iznos sredstava za ostvarenje ovog cilja od **7.650.000 KM**. Iznos od 5.350.000 KM je relociran na Programa Start up - Druga prilika 2023 i Program sufinansiranja samozapošljavanja u oblasti poljoprivrede 2023.

Korisno bi bilo kvantificirati planirani broj osoba koje će se zaposliti na nivou mjera jer imaju izdvojena finansijska sredstva za realizaciju.

Ciljevi po mjerama

Ciljevi po mjerama su definisani na općenit način, bez kvantitativnih i kvalitativnih odredbi tj. bez određenih brojčanih vrijednosti i bez odredbi utvrđivanja kvalitativnih vrijednosti za obuhvaćene osobe po pojedinim mjerama u kvalitativnom smislu. U svim mjerama je navedeno da je cilj omogućiti osobama iz ciljne grupe samozapošljavanje tj. pokretanje i registraciju samostalne djelatnosti/privrednog društva, kao i zapošljavanje drugih osoba sa evidencije nezaposlenih u pokrenutim djelatnostima/društvima.

U vezi s navednim korisno je da se kod utvrđivanja ciljeva postupi po SMART principima.

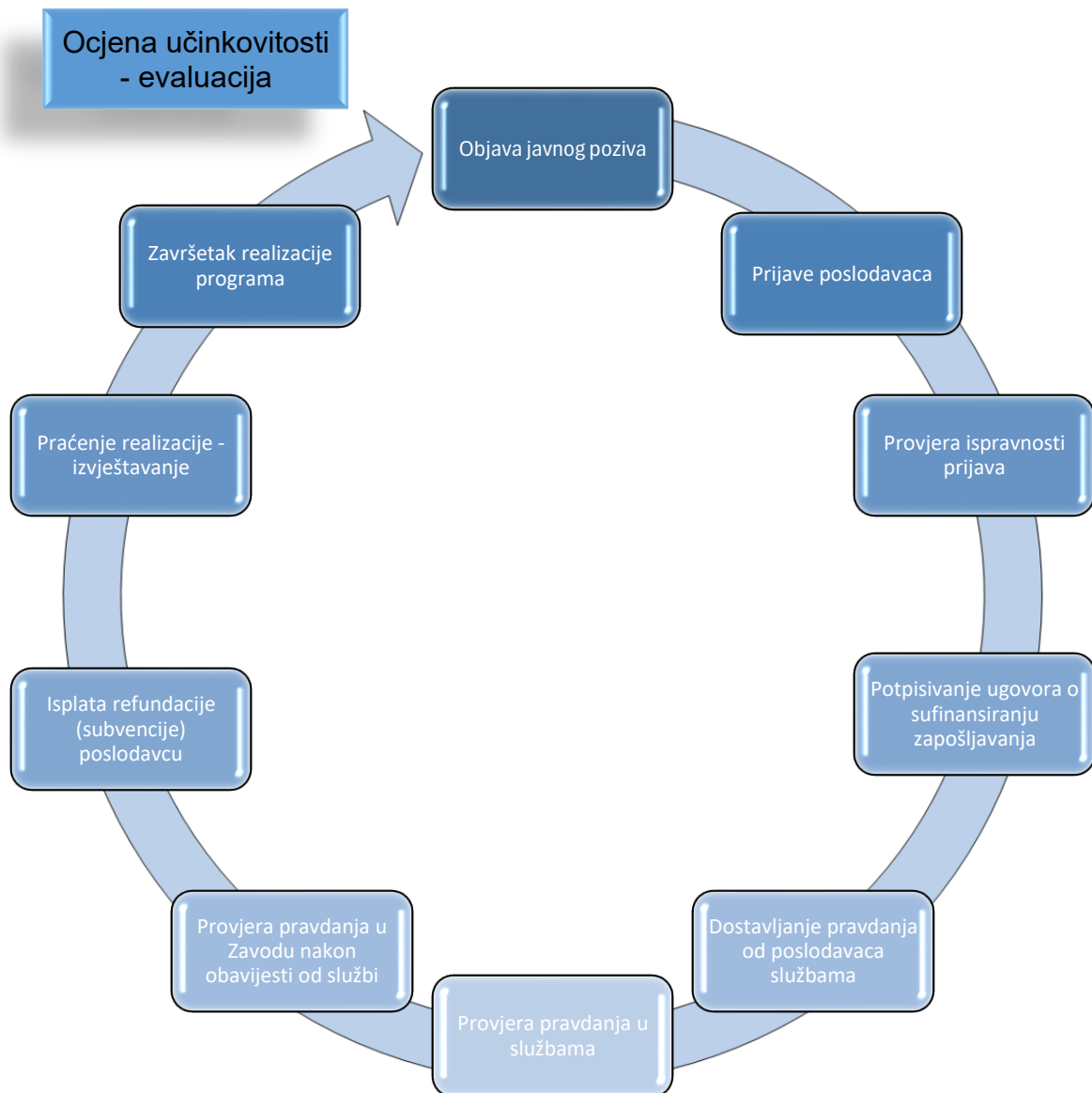
Tabela 1: SMART ciljevi

(S)pecific - (S)imple Specifični - Jednostavni	Jasno i jednostavno su definisani. Odgovaraju na pitanja: Šta se želi postići? Koji je očekivani ishod djelovanja?
(M)easurable Mjerljivi	Mjerljivi su i odgovaraju na pitanje: Kako znamo da je ishod ostvaren i cilj postignut?
(A)chievable Dostižni	Sagledavaju mogućnost njihovog dostizanja uzimajući u obzir raspoložive resurse.
(R)elevant - (R)ealistic Relevantni - Realni	- Značajni su, realni i relevantni za oblast i stanje i orijentisani na rezultat. - Povezani su s poslovnim procesima i ciljevima institucije.
(T)ime-bound Vremenski ograničeni	Utvrđeni su rokovi za praćenje ostvarenja ciljeva i ključnih rezultata.

7. Analiza ciklusa programskih aktivnosti – faza realizacije Programa

Na grafičkom prikazu dat je pregled pojedinačnih faza realizacije Programa tj. ciklusa programskih aktivnosti prikazanih u 10 koraka, od objave javnog poziva do završetka Programa.

Grafikon 4: Ciklus programskih aktivnosti

8. Pregled realizacije Programa sufinansiranja samozapošljavanja START UP 2023– osnovni podaci

Za realizaciju mjere Poduzetništvo za mlade 2023:

- ugovorena su sredstva u iznosu od 1.871.936 KM
- obuhvaćeno je ukupno 269 osoba (65% muškaraca i 35% žena), a od toga 223 osobe su registrovala djelatnost, dok je 46 osoba dodatno zaposleno u tim djelatnostima.

Za realizaciju mjere Poduzetništvo za žene 2023:

- ugovorena su sredstva u iznosu od 2.269.097 KM
- obuhvaćeno je ukupno 347 osoba (3% muškaraca i 97% žena), a od toga 292 osobe su registrovala djelatnost, dok je 55 osoba dodatno zaposleno u tim djelatnostima.

Za realizaciju mjere Poduzetništvo za sve 2023:

- ugovorena su sredstva u iznosu od 3.216.112 KM
- obuhvaćeno je ukupno 525 osoba (84% muškaraca i 16% žena), a od toga 425 osoba je registrovalo djelatnost, dok je 100 osoba dodatno zaposleno u tim djelatnostima.

Za realizaciju mjere Poduzetništvo za demobilizirane branioce 2023:

- ugovorena su sredstva u iznosu od 180.960 KM
- obuhvaćeno je ukupno 26 osoba (96% muškaraca i 1% žena), a od toga 23 osobe su registrovale djelatnost, dok su tri (3) osobe dodatno zaposlene u tim djelatnostima.

Ukupno po svim mjerama:

- za realizaciju Programa (svih mjera) planirana su sredstva u iznosu od 13.000.000 KM, a nakon izmjena programa planirana su sredstva u iznosu 7.650.000 KM
- ugovorena su sredstva u iznosu od 7.538.105 KM ili 98,5% od planiranog
- prvobitno je Programom planiran obuhvat 2.000 osoba, a nakon izmjena Programa planiran je obuhvat 1.150 osoba, te je ukupno realizacijom Programa obuhvaćeno 1.167 osoba, i to: 654 muškarca (56%) i 513 žena (44%) ili 101% od planiranog broja, a od tog broja 963 osobe su registrovale poslovnu djelatnost.

9. Tabelarni i grafički pregled osnovnih pokazatelja realizacije Programa sufinansiranja samozapošljavanja START UP 2023

Tabela 2: Pregled realizacije pojedinačnih mjera po planiranim, ugovorenim i isplaćenim sredstvima i broju zaposlenih osoba (spol, prosječna dob i prosječan period nezaposlenosti)

Naziv mjere	Ugovoreno sredstava u KM	Broj planiranih osoba	Broj osoba po mjerama	M	Ž	% od planiranog broja osoba	Prosječna dob	Prosječan period nezaposlenosti u mjes.	Prosječan iznos subvencije u KM	Broj registrovanih poslovnih subjekata
Poduzetništvo za mlade 2023	1.871.936	1.150 (2.000)	269	174	95	101%	27	20	6.959	223
Poduzetništvo za žene 2023	2.269.097		347	12	335		43	55	6.522	292
Poduzetništvo za sve 2023	3.216.112		525	443	82		39	41	6.126	425
Poduzetništvo za DB 2023	180.960		26	25	1		50	58	6.960	23
UKUPNO	7.538.105		1.167	654	513		40	44	6.459	963

Tabela 3: Pregled broja novoregistrovanih djelatnosti i broja osoba dodatno zaposlenih u tim djelatnostima u sklopu Programa

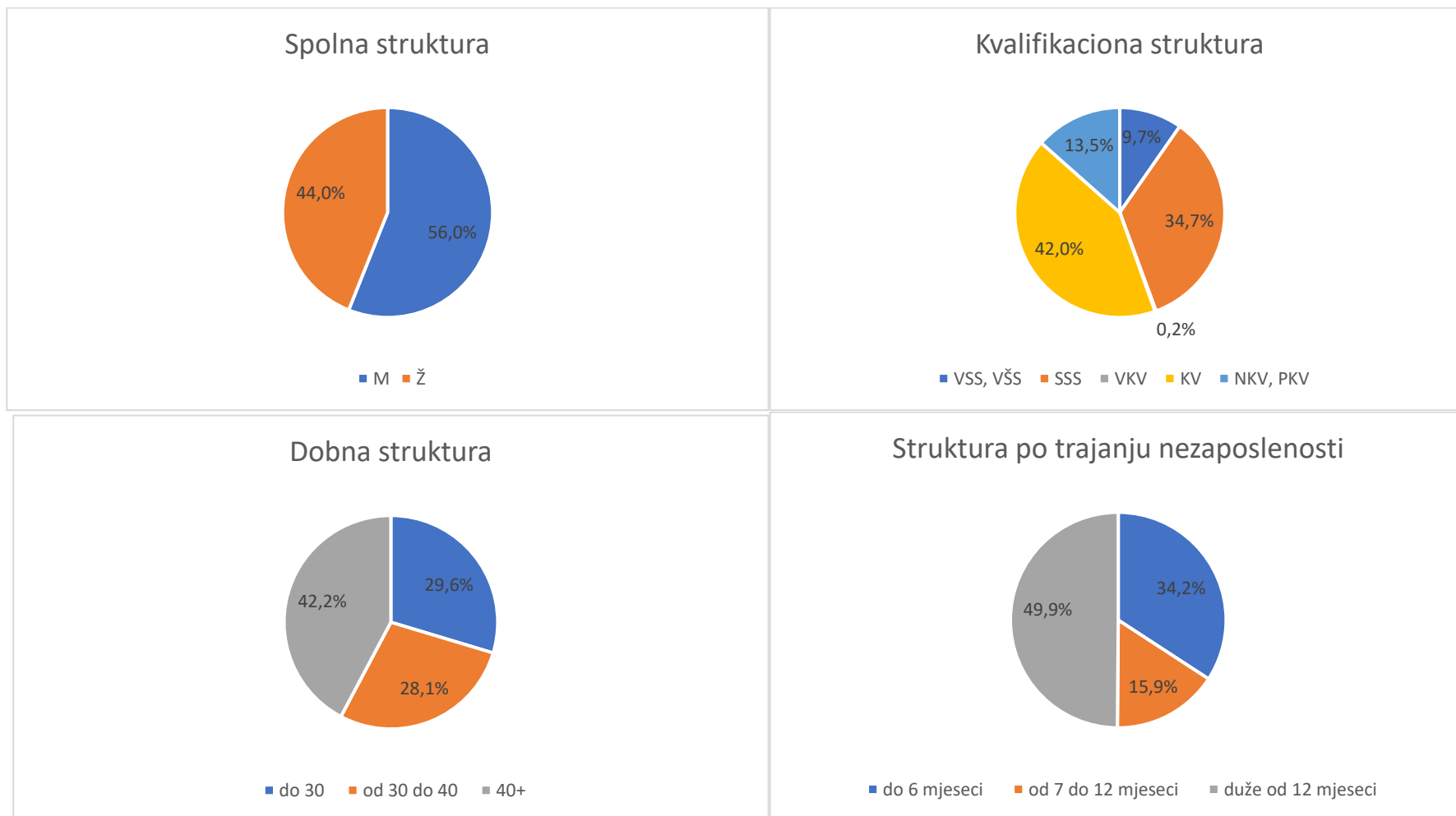
Naziv mjere	Broj osoba koje su registrovale djelatnosti	Broj osoba dodatno zaposlenih u registrovanim djelatnostima	Ukupan broj osoba po mjerama
Poduzetništvo za mlade 2023	223	46	269
Poduzetništvo za žene 2023	292	55	347
Poduzetništvo za sve 2023	425	100	525
Poduzetništvo za DB 2023	23	3	26
UKUPNO	963	204	1.167

Tabela 4: Spolna, kvalifikacijska i dobna struktura i dužina trajanja nezaposlenosti osoba zaposlenih po mjerama Programa sufinansiranja samozapošljavanja START UP 2023

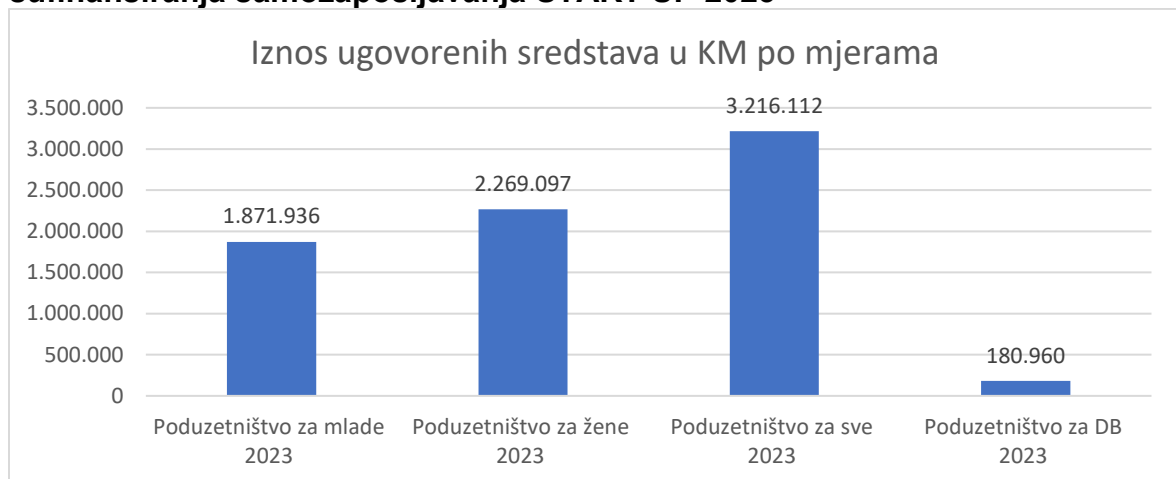
INFORMACIJA O EVALUACIJI
PROGRAMA SUFINANSIRANJA SAMOZAPOŠLJAVANJA START UP 2023

Naziv mjere	Spolna struktura		Broj osoba po mjerama	% od ukupno zaposlenih	Kvalifikacijska struktura					Dobna struktura			Period nezaposlenosti		
	M	Ž			VSS, VŠS	SSS	VKV	KV	NKV, PKV	do 30	od 30 do 40	40+	do 6 mjeseci	od 7 do 12 mjeseci	duže od 12 mjeseci
Poduzetništvo za mlade 2023	174	95	269	23,1%	28	117	0	106	18	231	24	14	105	65	99
Poduzetništvo za žene 2023	12	335	347	29,7%	41	109	0	128	69	40	96	211	114	29	204
Poduzetništvo za sve 2023	443	82	525	45,0%	43	173	2	241	66	73	207	245	176	90	259
Poduzetništvo za DB 2023	25	1	26	2,2%	1	6	0	15	4	2	1	23	4	2	20
UKUPNO	654	513	1.167	100,0%	113	405	2	490	157	346	328	493	399	186	582
%	56,0%	44,0%	100,0%		9,7%	34,7%	0,2%	42,0%	13,5%	29,6%	28,1%	42,2%	34,2%	15,9%	49,9%

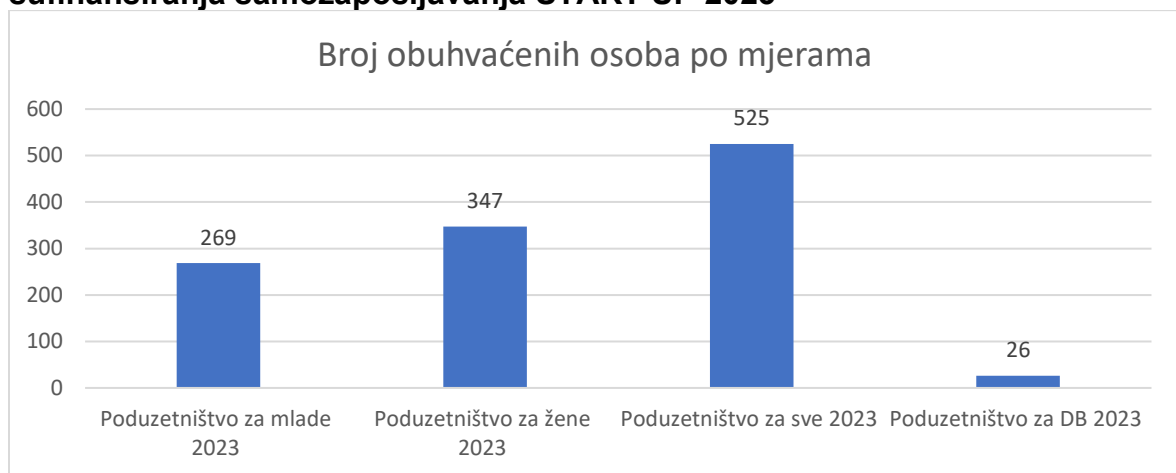
Grafikon 1: Spolna, kvalifikacijska i dobna struktura i dužina trajanja nezaposlenosti osoba zaposlenih u sklopu Programa sufinansiranja samozapošljavanja START UP 2023

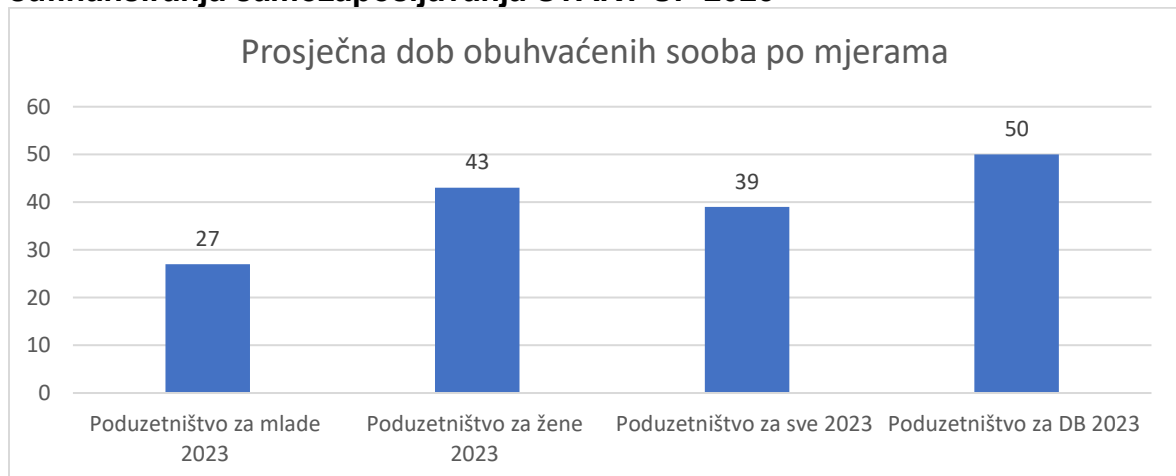
Grafikon 2: Prikaz ugovorenih sredstava po mjerama Programa sufinansiranja samozapošljavanja START UP 2023

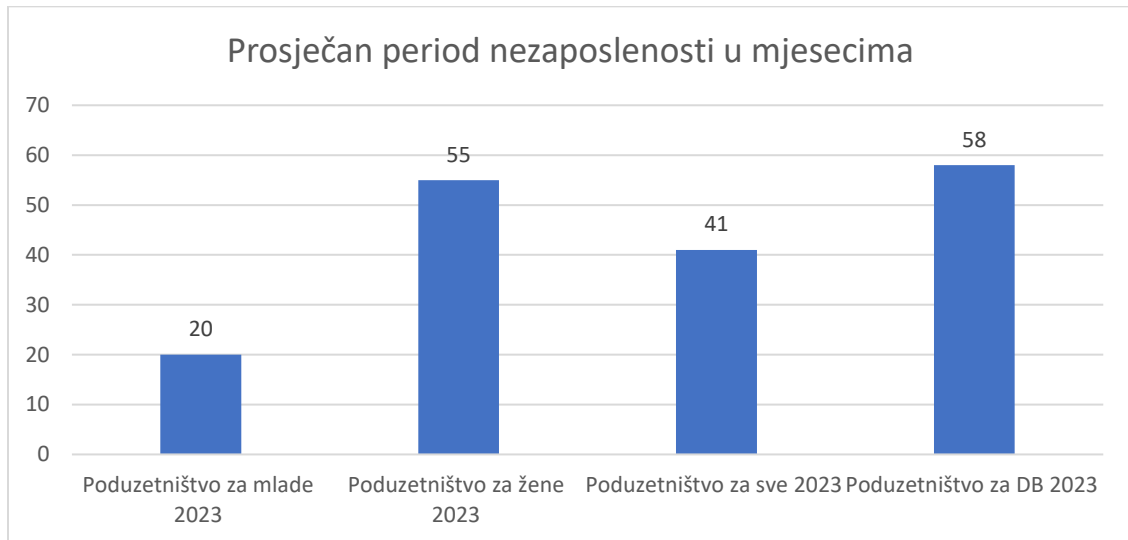
Grafikon 3: Prikaz broja obuhvaćenih osoba po mjerama Programa sufinansiranja samozapošljavanja START UP 2023

Grafikon 4: Prosječna dob obuhvaćenih osoba po mjerama Programa sufinansiranja samozapošljavanja START UP 2023

Grafikon 5: Prosječan period nezaposlenosti obuhvaćenih osoba u mjesecima

Grafikon 6: Prosječan iznos subvencije po mjerama iz Programa

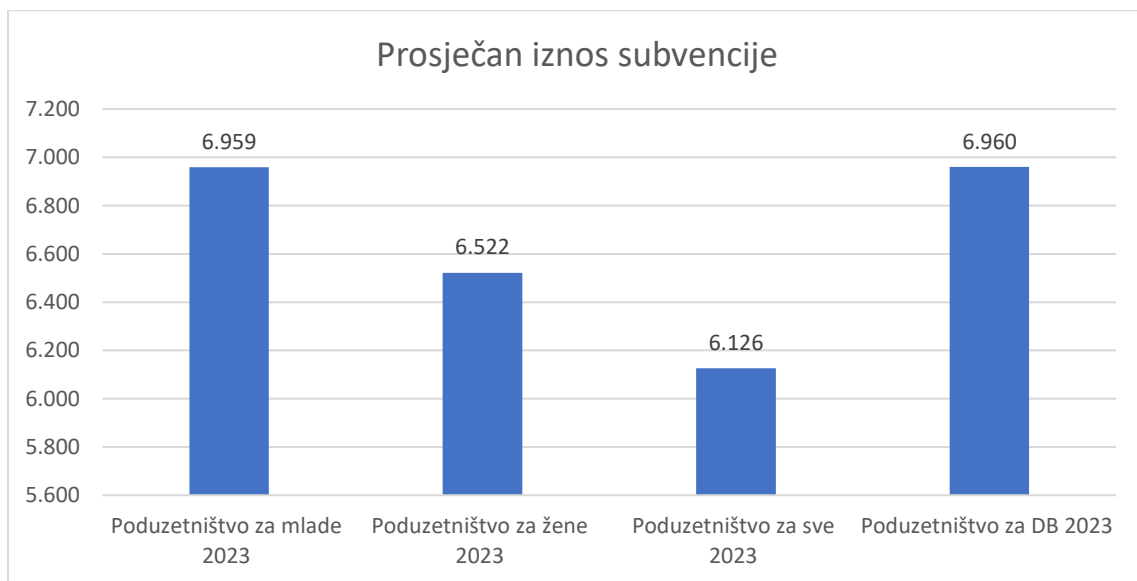

Tabela 5: Struktura novotvorenih djelatnosti po mjeri Poduzetništvo za mlade 2023

Djelatnost	Broj novootvorenih subjekata	%
A – Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	31	13,9%
C – Prerađivačka industrija	32	14,3%
E – Snabdijevanje vodom i upravljanje otpadom	2	0,9%
F – Građevinarstvo	24	10,8%
G – Trgovina	36	16,1%
H – Saobraćaj, skladištenje	8	3,6%
I – Ugostiteljstvo	24	10,8%
J – Informacije i komunikacije	3	1,3%
M – Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	6	2,7%
N – Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	3	1,3%
P – Obrazovanje	2	0,9%
Q – Zdravstvena i socijalna zaštita	3	1,3%
R – Umjetnost, zabava i rekreacija	1	0,4%
S – Ostale uslužne djelatnosti	48	21,5%
UKUPNO	223	100,0%

Grafikon 7: Broj novotvorenih djelatnosti po mjeri Poduzetništvo za mlade 2023

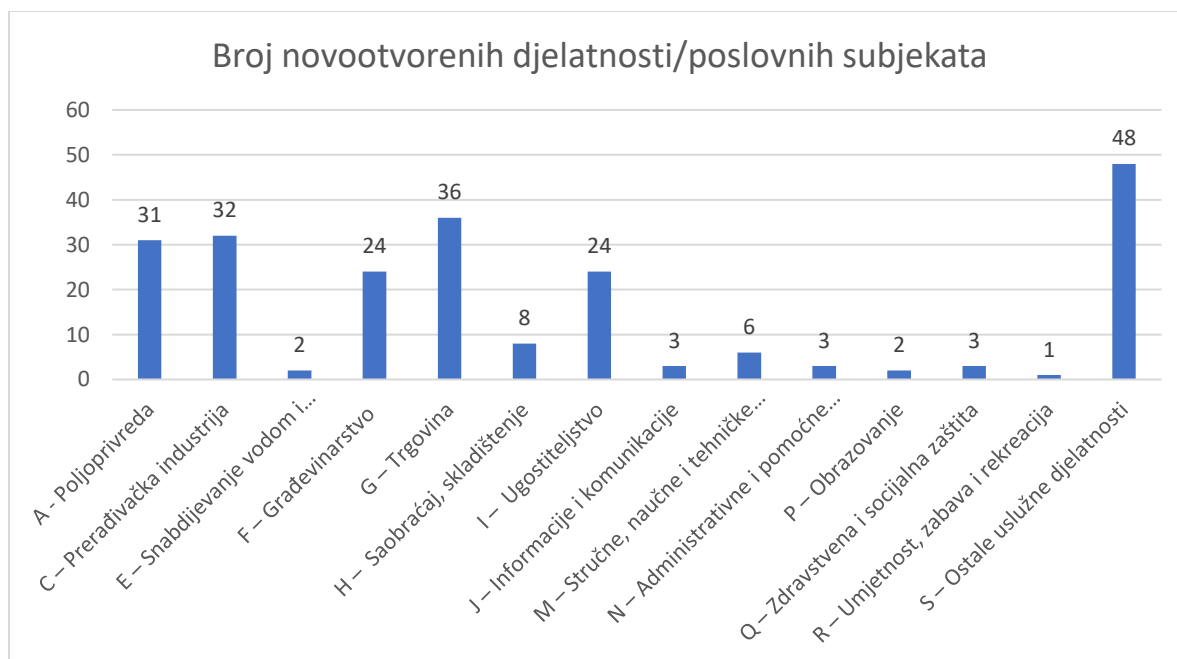

Tabela 6: Struktura novotvorenih djelatnosti po mjeri Poduzetništvo za žene 2023

Djelatnost	Broj novootvorenih subjekata	%
A – Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	73	25,0%
C – Prerađivačka industrija	52	17,8%
F – Građevinarstvo	3	1,0%
G – Trgovina	69	23,6%
H – Saobraćaj, skladištenje	1	0,3%
I – Ugostiteljstvo	25	8,6%
K – Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	1	0,3%
M – Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	9	3,1%
P – Obrazovanje	2	0,7%
Q – Zdravstvena i socijalna zaštita	4	1,4%
R – Umjetnost, zabava i rekreacija	5	1,7%
S – Ostale uslužne djelatnosti	45	15,4%
T – Djelatnosti domaćinstava kao poslodavaca	3	1,0%
UKUPNO	292	100,0%

Grafikon 8: Broj novotvorenih djelatnosti po mjeri Poduzetništvo za žene 2023

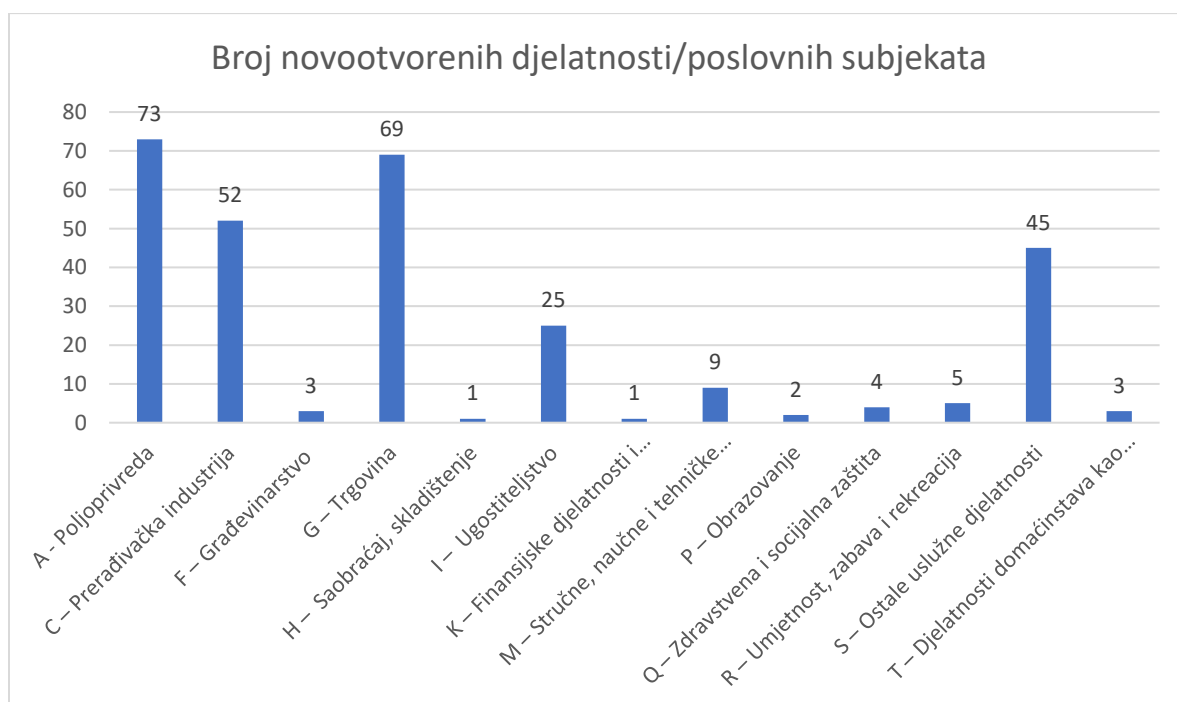

Tabela 7: Struktura novotvorenih djelatnosti po mjeri Poduzetništvo za sve 2023

Djelatnost	Broj novootvorenih subjekata	%
A – Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	69	16,2%
C – Prerađivačka industrija	66	15,5%
F – Građevinarstvo	77	18,1%
G – Trgovina	86	20,2%
H – Saobraćaj, skladištenje	37	8,7%
I – Ugostiteljstvo	36	8,5%
J – Informacije i komunikacije	6	1,4%
L – Poslovanje nekretninama	4	0,9%
M – Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	7	1,6%
N – Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	9	2,1%
P – Obrazovanje	2	0,5%
Q – Zdravstvena i socijalna zaštita	1	0,2%
R – Umjetnost, zabava i rekreacija	4	0,9%
S – Ostale uslužne djelatnosti	19	4,5%
T – Djelatnosti domaćinstava kao poslodavaca	2	0,5%
UKUPNO	425	100,0%

Grafikon 9: Broj novotvorenih djelatnosti po mjeri Poduzetništvo za sve 2023

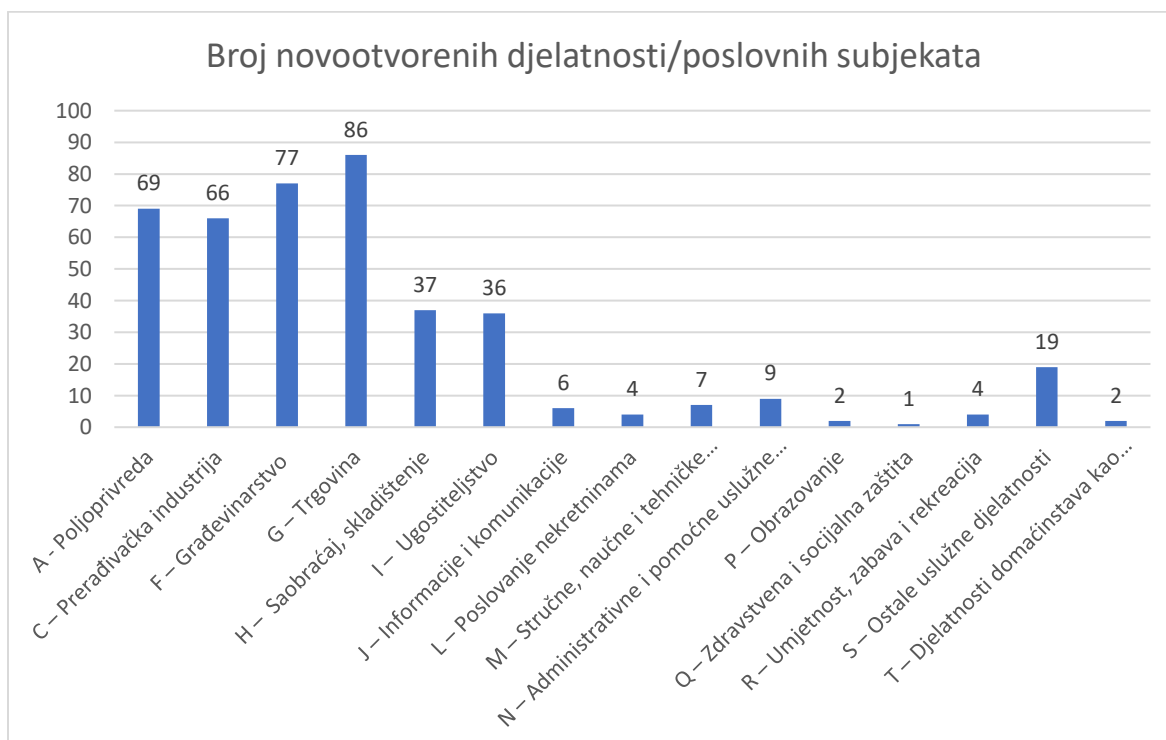

Tabela 8: Struktura novotvorenih djelatnosti po mjeri Poduzetništvo za demobilizirane branioce 2023

Djelatnost	Broj	%
A – Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	3	13,0%
C – Prerađivačka industrija	5	21,7%
D – Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	1	4,3%
F – Građevinarstvo	6	26,1%
G – Trgovina	3	13,0%
H – Saobraćaj, skladištenje	2	8,7%
I – Ugostiteljstvo	2	8,7%
J – Informacije i komunikacije	1	4,3%
UKUPNO	23	100,0%

Grafikon 10: Broj novotvorenih djelatnosti po mjeri Poduzetništvo za demobilizirane branioce 2023

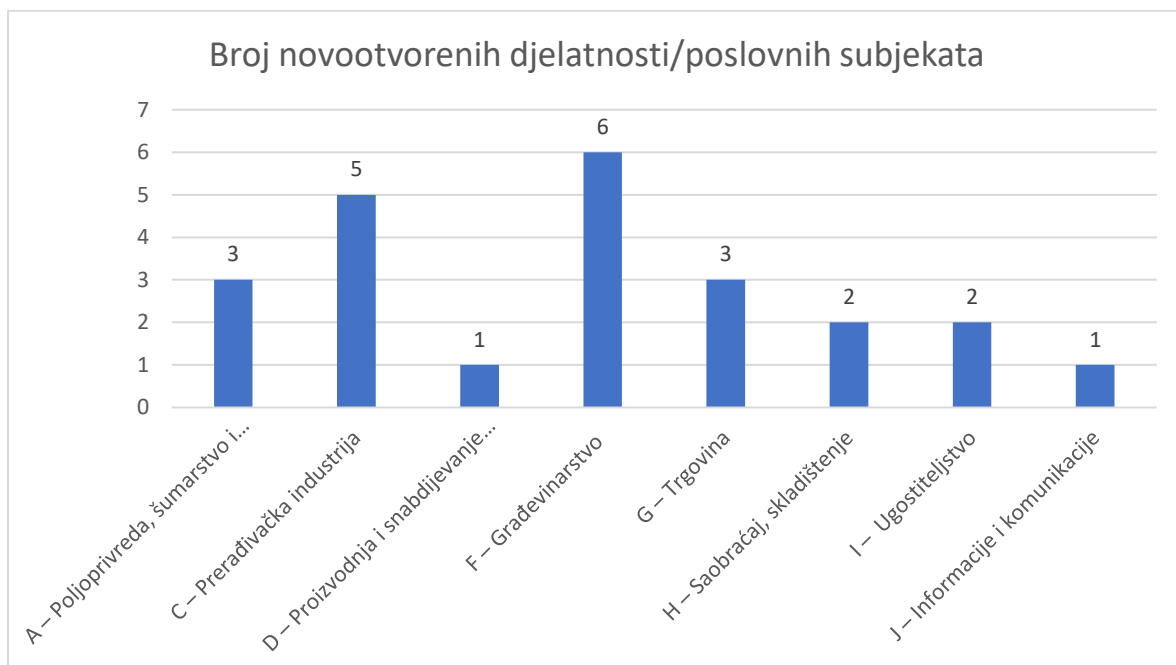

Tabela 9: Struktura novotvorenih djelatnosti ukupno po svim mjerama Programa sufinansiranja samozapošljavanja START UP 2023

Djelatnost	Broj	%
A – Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	176	18,3%
C – Prerađivačka industrija	155	16,1%
D – Proizvodnja i snabdijevanje električnom	1	0,1%
E – Snabdijevanje vodom i upravljanje otpadom	2	0,2%
F – Građevinarstvo	110	11,4%
G – Trgovina	194	20,1%
H – Saobraćaj, skladištenje	48	5,0%
I – Ugostiteljstvo	87	9,0%
J – Informacije i komunikacije	10	1,0%
K – Finansijske djelatnosti i djelatnosti	1	0,1%
L – Poslovanje nekretninama	4	0,4%
M – Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	22	2,3%
N – Administrativne i pomoćne uslužne	12	1,2%
P – Obrazovanje	6	0,6%
Q – Zdravstvena i socijalna zaštita	8	0,8%
R – Umjetnost, zabava i rekreacija	10	1,0%
S – Ostale uslužne djelatnosti	112	11,6%
T – Djelatnosti domaćinstava kao poslodavaca	5	0,5%
UKUPNO	963	100,0%

Grafikon 11: Broj novotvorenih djelatnosti ukupno po svim mjerama Programa sufinansiranja samozapošljavanja START UP 2023

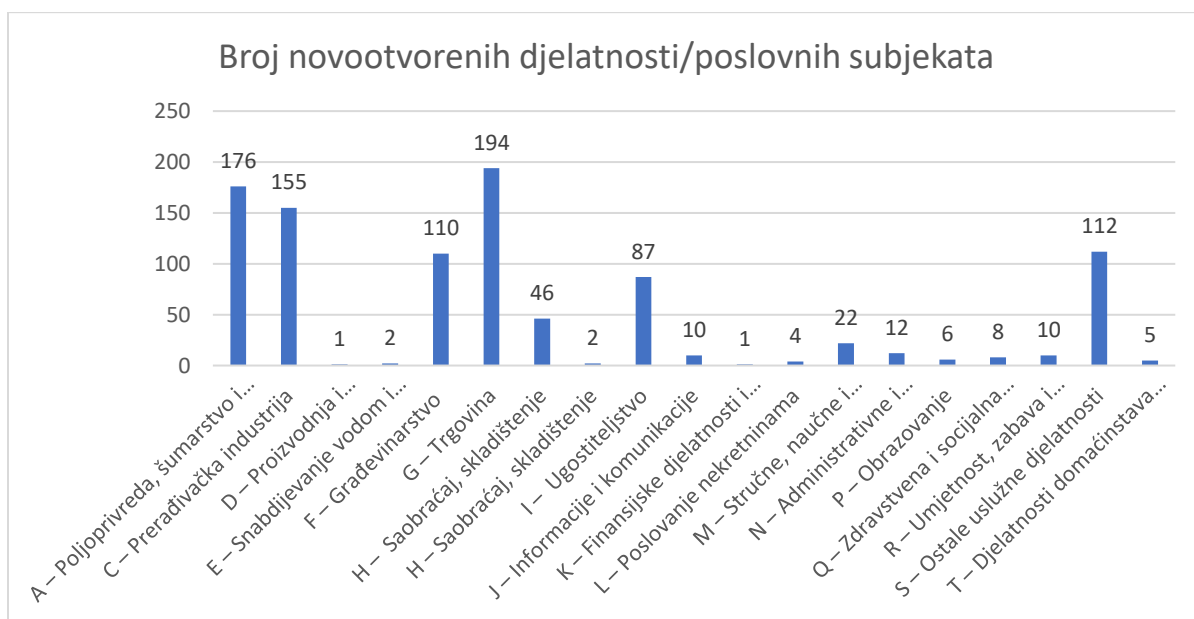

Tabela 10: Pregled ugovorenih sredstava po kantonima po svim mjerama Programa sufinansiranja samozapošljavanja START UP 2023

KANTON	Poduzetništvo za mlade 2023	Poduzetništvo za žene 2023	Poduzetništvo za sve 2023	Poduzetništvo za DB 2023	Ukupno ugovoreno	% od ukupno
USK	230.400	236.130	393.232	22.260	882.022	11,7%
PK	0	22.920	56.592	0	79.512	1,1%
TK	484.050	489.460	740.081	21.000	1.734.591	23,0%
ZDK	434.140	485.883	790.764	77.520	1.788.307	23,7%
BPK	80.733	51.720	34.824	7.860	175.137	2,3%
SBK	177.739	248.740	450.408	22.200	899.087	11,9%
HNK	232.673	265.403	376.956	0	875.032	11,6%
ZHK	102.240	159.720	144.744	7.200	413.904	5,5%
KS	63.840	210.540	134.616	22.920	431.916	5,7%
K 10	66.120	98.580	93.895	0	258.595	3,4%
UKUPNO	1.871.936	2.263.037	3.216.112	180.960	7.532.045	100,0%

Grafikon 12: Ukupno ugovorena sredstva po kantonima po Programu sufinansiranja samozapošljavanja START UP 2023

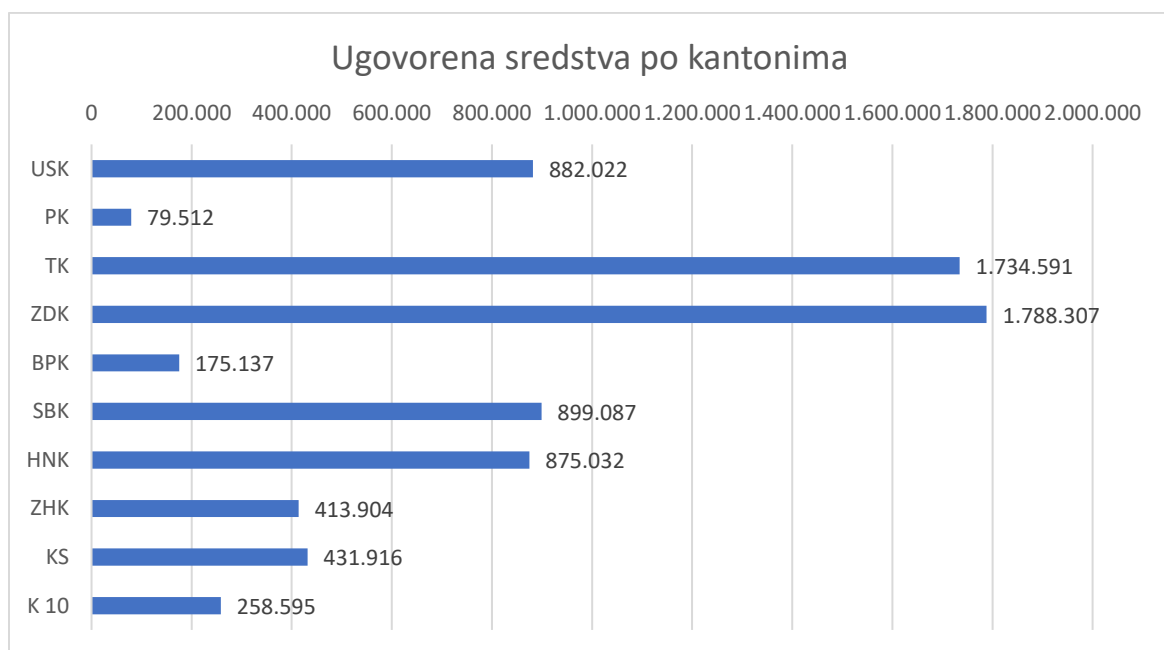

Tabela 11: Pregled broj osoba obuhvaćenih svim mjerama Programa sufinansiranja samozapošljavanja START UP 2023 po kantonima

KANTON	Poduzetništvo za mlade 2023	Poduzetništvo za žene 2023	Poduzetništvo za sve 2023	Poduzetništvo za DB 2023	Ukupno osoba	% od ukupno
USK	32	41	70	3	146	12,5%
PK	0	3	8	0	11	0,9%
TK	70	74	125	4	273	23,4%
ZDK	60	79	127	11	277	23,7%
BPK	12	7	5	1	25	2,1%
SBK	25	36	67	3	131	11,2%
HNK	36	41	62	0	139	11,9%
ZHK	16	22	25	1	64	5,5%
KS	9	30	21	3	63	5,4%
K 10	9	14	15	0	38	3,3%
UKUPNO	269	347	525	26	1.167	100,0%

Grafikon 13: Broj osoba obuhvaćenih Programom sufinansiranja samozapošljavanja START UP 2023 po kantonima

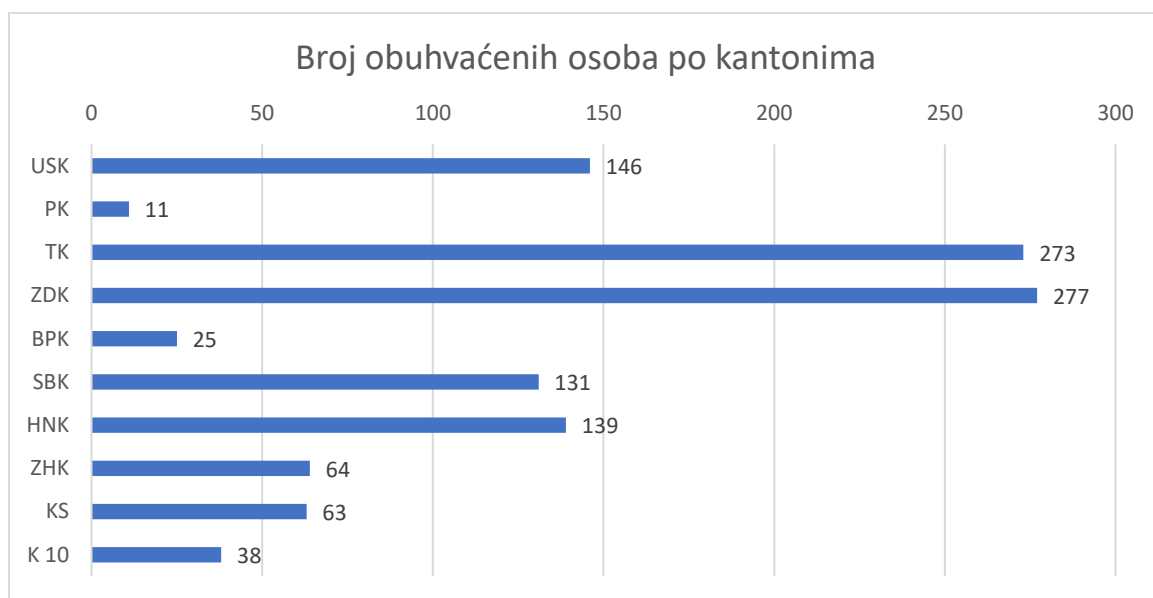
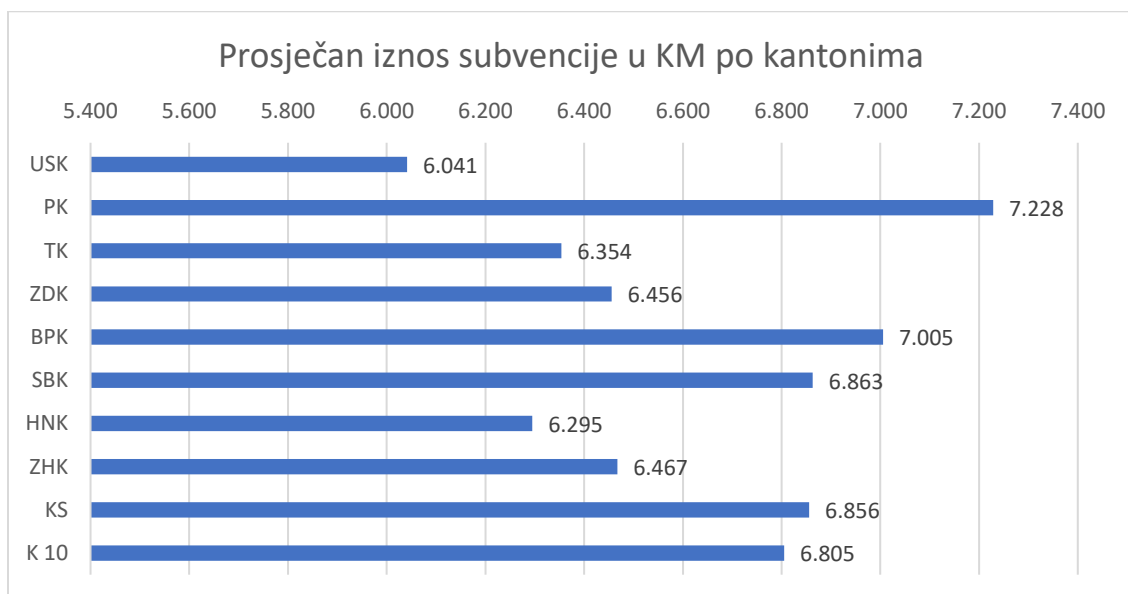

Tabela 12: Pregled prosječnog iznosa subvencije po kantonima – ukupno po svim mjerama Programa sufinansiranja samozapošljavanja START UP 2023

KANTON	Ukupno ugovorena sredstva	Ukupno zaposleno osoba	Prosječan iznos subvencije
USK	882.022	146	6.041
PK	79.512	11	7.228
TK	1.734.591	273	6.354
ZDK	1.788.307	277	6.456
BPK	175.137	25	7.005
SBK	899.087	131	6.863
HNK	875.032	139	6.295
ZHK	413.904	64	6.467
KS	431.916	63	6.856
K 10	258.595	38	6.805
UKUPNO	7.532.045	1.167	6.454

Grafikon 14: Prosječan iznos subvencije po kantonima – ukupno po svim mjerama Programa sufinansiranja samozapošljavanja START UP 2023

10. Mjerenje održivosti zaposlenja

U sklopu provođenja evaluacije Program sa aspekta održivosti zaposlenja (novotvorenih poslovnih djelatnosti - statusa samostalni poduzetnik i statusa zaposlenosti) 12 mjeseci nakon završetka realizacije pojedinačnih ugovora o sufinansiranju samozapošljavanja izvršena je provjera statusa svih osoba putem Porezne uprave Federacije BiH.

Provjerom statusa podaci su evidentirani ukupno za sve osobe po svim mjerama u sklopu Programa, dodatno disagregirani po spolu ali i po periodu sufinansiranja samo-zapošljavanja (s obzirom da je sufinansiranje osoba koje su registrirale poslovnu djelatnost trajalo 12, a osoba zaposlenih u novootvorenim registrovanim poslovnim djelatnostima šest (6) mjeseci).

Tabela 18: Pregled podataka o stopi održivosti zaposlenja 12 mjeseci nakon završetka Programa (po mjerama za ukupan broj osoba i po spolu)

Naziv mjere	Ukupan broj osoba	M	Ž	Broj zaposlenih 12 mjeseci nakon završetka Programa	% zaposlenih 12 mjeseci nakon završetka Programa	% M zaposlenih 12 mjeseci nakon završetka Programa	% Ž zaposlenih 12 mjeseci nakon završetka Programa
Poduzetništvo za mlade 2023	269	174	95	193	72%	75%	66%
Poduzetništvo za žene 2023	347	12	335	210	61%	42%	61%
Poduzetništvo za sve 2023	525	443	82	418	80%	82%	68%
Poduzetništvo za DB 2023	26	25	1	20	77%	76%	100%
UKUPNO	1.167	654	513	841	72%	79%	63%

Iz prezentiranih podataka može se uočiti da je od 1.167 osoba njih 841 (72%) još uvijek bilo zaposleno tj. u statusu samostalnog poduzetnika ili u radnom odnosu. Najveća stopa održivosti zabilježena je u mjeri Poduzetništvo za sve 2023, čak 80%. Također, izuzetno visoke stope zadržavanja statusa poduzetnika ili zaposlenika evidentirane su i kod korisnika u mjerama Poduzetništvo za demobilisane borce 2023 (77%) Poduzetništvo za mlade (71%). Posmatrajući podatke po spolu za sve mjere uočljivo je da je održivost bolja kod muškaraca (79%) nego kod žena (63%). Posmatrajući status poduzetnika ili zaposlenika, evidentno je da je održivost bolja kod osoba čije je samozapošljavanje sufinansirano u trajanju od 12 mjeseci tj. osoba koje su registrovale poslovnu djelatnost, u odnosu na osobe koje su zaposlene kod ovih poduzetnika tj. u okviru novootvorenih registrovanih poslovnih djelatnosti.

Tabela 19: Pregled podataka o stopi održivosti zaposlenja 12 mjeseci nakon završetka Programa (po mjerama za osobe čije je zapošljavanje sufinansirano 6 i 12 mjeseci)

Naziv mjere	Ukupan broj osoba	Broj osoba sufinansiranih 6 mjeseci	Broj osoba sufinansiranih 12 mjeseci	% zaposlenih 12 mjeseci nakon završetka Programa koji su sufinansirani (do) 6 mjeseci	% zaposlenih 12 mjeseci nakon završetka Programa koji su sufinansirani 12 mjeseci
Poduzetništvo za mlade 2023	269	46	223	65%	73%
Poduzetništvo za žene 2023	347	55	292	58%	61%
Poduzetništvo za sve 2023	525	100	425	69%	82%
Poduzetništvo za DB 2023	26	3	23	100%	74%
UKUPNO	1.167	204	963	66%	73%

11. Osnovna zapažanja i rezultati

U okviru sagledavanja ukupne slike vezane za realizaciju Programa sufinansiranja samozapošljavanja START UP 2023 utvrđeni su podaci po osnovu različitih indikatora vezanih za ovaj program (omjer ugovaranja predviđenih sredstava, isplata sredstava, samo-zapošljavanje planiranog broja osoba, struktura novootvorenih poslovnih subjekata i dr.).

Kao izvor verifikacije rezultata u okviru monitoringa korišteni su:

- izvještaji iz modula JIS-a (modula za realizaciju mjera aktive politike zapošljavanja iz aplikacije Jedinственog informacionog sistema), i to: APZ pregled stanja po ugovorima, APZ detaljni pojedinačni pregled ugovora i APZ pregled poslodavaca i zaposlenika, formirani na osnovu unosa podataka prilikom zaključivanja ugovora o sufinansiranju samozapošljavanja od kantonalnih službi za zapošljavanje i Sektora za za aktivnu politiku zapošljavanja;
- podaci pribavljeni od Sektora za finansije.

U okviru monitoringa realizacije Programa sufinansiranja samozapošljavanja START UP 2023, sa stanjem **na dan 31.12.2023. godine**, a na osnovu pomenutih sredstava verifikacije evidentirani su sljedeći pokazatelji:

- početna planirana sredstva predviđena za realizaciju Programa su iznosila 13.000.000 KM,
- izmjenama Programa iznos planiranih sredstava promijenjen na 7.650.000 KM,
- vrijednost ugovorenih sredstava je 7.538.105 KM,
- prosječan iznos subvencije je iznosio 6.459 KM,
- ukupno po svim mjerama iz Programa registrovane su 963 nootvorene djelatnosti/ poslovna subjekta, a najviše ih je u sljedećim djelatnostima: Trgovina (20,1%), Poljoprivreda (18,3%), Prerađivačka industrija (16,1%), Ostale uslužne djelatnosti (11,6%), Građevinarstvo (11,4%), Ugostiteljstvo (9%) itd.
- u 963 novootvorene djelatnosti/ poslovna subjekta ukupno su u sklopu Programa dodatno zaposlene 204 osobe, te je ukupno bilo zaposleno (osnivači/vlasnici novootvorenih poslovnih subjekata tj. registrovanih djelatnosti i osobe zaposlene u istim) 1.167 osoba ili 101% od predviđenih 1.150 osoba,
- posmatrano po spolu mjerama su obuhvaćena 654 muškarca ili 56% i 513 žena ili 44%, što ukazuje na prihvatljiv omjer obuhvata osoba po spolu tj. u granicama ravnopravnosti spolova,
- prema stručnoj spremi tj. nivou kvalifikacije obuhvaćeno je: 157 NSS, NKV i PKV (13,5%); 490 KV (42%); 2 VKV (0,2%); 405 SSS (34,7%) i 113 VSS i VŠS (9,7%) osoba,
- prema trajanju nezaposlenosti, duže od 12 mjeseci je čak 49,9% osoba, što ukazuje na činjenicu da polovina obuhvaćenih osoba spada u dugotrajno nezaposlene osobe koje spadaju u kategoriju teže zapošljivih,
- prosječan period nezaposlenosti osoba zaposlenih po svim mjerama iz Programa - prije zasnivanja radnog odnosa je čak 44 mjeseca,

- osoba dobi od 40 i više godina je 42,2%, dok mladi dobi do 30 godina čine 29,6%, a što potvrđuje opredijeljenost podrške prema mladima i starijim od 40 godina,
- prosječna dob zaposlene osobe je 40 godina,
- najviše osoba je obuhvaćeno mjerom Poduzetništvo za sve 2023 (525 osoba ili 45% od ukupno zaposlenih u okviru Programa),
- najviše sredstava je ugovoreno također u okviru mjere Poduzetništvo za sve 2023 (3.216.112 KM ili 43% od ukupno ugovorenih sredstava).

Veoma je značajno da je ostvaren zadovoljavajući omjer udjela muškaraca i žena među osobama obuhvaćenim ovim Programom, naročito zahvaljući realizaciji mjere Poduzetništvo za žene 2023.

U prosjeku po svim mjerama subvencija je iznosila 6.459 KM i veća je za 603 KM u odnosu na iste mjere iz Programa iz 2022. godine. Subvencija je povećana s obzirom na kontinuirano povećanje obaveza za isplatu poreza i doprinosa.

Od ukupno 1.167 osoba obuhvaćenih ovim programom 12 mjeseci nakon završetka Programa u radnom odnosu (kao poduzetnik ili zaposlenik) je bila 841 osoba (72%) što se može smatrati dobrim rezultatom uzimajući u obzir ukupni socio-ekonomski kontekst u kojem se odvijala realizacija programa.

Ovim programom dat je izuzetan doprinos u promoviraju poduzetništva u različitim kategorijama nezaposlenih osoba, a posebno među mladim i ženama, ali i dugotrajno nezaposlenim i ostalim kategorijama.

Potrebno je naglasiti da je Program u fokus postavio ključne ciljne grupe kojima je realizacijom odgovarajućih mjera posvećena dužna pažnja, a to su prije svega: mladi, žene, i demobilisani borci.

Također, način realizacije Programa kroz sistem mjesečne refundacije sredstava nakon ispunjavanja uslova za isplatu sredstava (dokazivanje prethodno plaćenih obaveznih poreza i doprinosa) pokazuje odgovornost prema javnim sredstvima, osigurava transparentan, opravdan i siguran utrošak javnih sredstava i poništava rizike koji se javljaju kod avansnog plaćanja.

Najava realizacije Programa, objava teksta Programa na web portalu www.fzzz.ba prije zvaničnog javnog poziva, objave u dnevnim novinama i portalu Vlade Federacije BiH, kao i distribucija informativnih letaka, te obraćanje medijima, omogućila je visok nivo transparentnosti i upoznavanje šire javnosti sa uslovima, načinom realizacije i drugim podacima u vezi sa Programom.

Važno je napomenuti da je, u cilju provođenja dodatnih kontrola, krajem 2023. godine izvršena i provjera ispravnosti dokumentacije u službama za zapošljavanje tj. kontrola i praćenje izvršenja ugovornih obaveza na određenom uzorku ugovora zaključenih s korisnicima poticajnih mjera, prilikom monitoring aktivnosti u svih 10 kantonalnih službi za zapošljavanje, o čemu je sačinjena odgovarajuća Informacija koja je dostavljena Upravnom odboru Zavoda. Konstatirano je da je pregledana dokumentacija u skladu s odredbama programā.

Iskustva iz ranijih ekonomskih kriza, prema brojnim autorima i analitičarima, pokazuju da programi aktivne politike zapošljavanja mogu itekako pomoći u popravljanju stanja na tržištu rada, zajedno s ostalim intervencijama nadležnih vlada, te se stoga nameće imperativ realizacije ovakvih programa u narednom periodu uz popravljanje performansi, preveniranje rizika i otklanjanje eventualnih nedostataka, te davanje posebne pažnje mladim osobama, dugotrajno nezaposlenim osobama, osobama starije dobi i ženama.

12. Preporuke

U vezi sa naprijed navedenim za slične programe u narednom periodu preporučuje se razmotriti sljedeće preporuke:

- nastaviti s realizacijom mjera čije su ciljne grupe prioritarno: mladi, žene, dugotrajno nezaposlene osobe, osobe dobi starije od 40 godine;
- javni poziv objavljivati što ranije po usvajanju Finansijskog plana i ostaviti mogućnost trajanja javnog poziva do ugovaranja raspoloživih sredstava po pojedinim kantonima, a što bi unaprijedilo izvršavanje postavljenog cilja tj. samozapošljavanje planiranog broja utvrđenih kategorija nezaposlenih osoba;
- održavati stabilnim web portal i on-line prijavu na javne pozive;
- brže dostavljati dokumentaciju o pravdanjima za uplatu subvencije od službi prema Zavodu, te samim tim brže isplaćivati ugovorena sredstva;
- pokrenuti aktivnosti na uspostavljanju mogućnosti elektronskog dostavljanja pravedanja;
- kontinuirano pratiti rokove za dostavu dokumentacije, te u skladu s potrebom slati urgencije i opomene pred raskid ugovora;
- brže ažurirati listu ugovora i listu čekanja/listu aplikanta radi ugovaranja ukupno raspoloživih sredstava;
- redovno provjeravati dinamiku isplata po ugovorima radi pravovremenog završetka Programa;
- tehnički unapređivati aplikaciju za realizaciju Programa naročito u izvještajnom dijelu i s aspekta provjere i ažuriranja šifrnika djelatnosti i dr.;
- prilagođavati mjere u skladu s okolnostima u privredi i na tržištu rada i analizom rezultata prethodnih mjera (visina i trajanje subvencije; fokusiranje na određene djelatnosti; razvoj poduzetničke kulture, objava edukativnih materijala o poduzetništvu putem web portala i dr.);
- u okviru oglašavanja putem web portala i društvenih medija Zavoda kao i drugih medija prije objave javnog poziva nezaposlene osobe dodatno informisati o mogućnostima učešća i pravilima realizacije Programa i promovirati poduzetništvo i postignute rezultate u okviru ovakvih programa;
- objavljivati video i pisane edukativne materijale o poduzetništvu;
- razmotriti organizovanje edukativnih radionica u oblasti poduzetništva, te obavezu učešća aplikanta u navedenim edukativnim radionicama kao preduslov za korištenje podsticajnih sredstava za samozapošljavanje;
- razmotriti opciju da pravo na sufinansiranje zapošljavanja imaju nezaposlene osobe koje su bile na evidenciji nezaposlenih najmanje šest (6) ili 12 mjeseci s obzirom na činjenicu da je na evidencijama nezaposlenih 75% osoba koje su nezaposlene duže od 12 mjeseci, čime bi se u fokus stavile dugotrajno nezaposlene osobe;
- razmotriti izuzimanje sufinansiranja samozapošljavanja u poljoprivrednoj djelatnosti u sklopu ovog Programa, ukoliko se realizuje zaseban Program sufinansiranja samozapošljavanja u oblasti poljoprivrede;
- objavljivati uspješne priče o osobama koje su pokrenule biznis/ registrovale poslovni subjekt uz podršku Programa sufinansiranja samozapošljavanja START UP;
- razmjenjivati iskustva i ostvarivati saradnju s nevladinim organizacijama, fondacijama i drugim institucijama u oblasti poduzetništva.

13. Prilog: Tabelarni pregled novotvorenih poslovnih djelatnosti /subjekata po mjerama

Tabela 13: Detaljni pregled novootvorenih poslovnih djelatnosti/ subjekata po nazivu za mjeru Poduzetništvo za mlade 2023

Djelatnost	Broj subjekata	Šifra
Barovi	2	I
Cestovni prijevoz robe	4	H
Cestovni prijevoz robe i usluge preseljenja	2	H
Djelatnosti koje se obavljaju nakon žetve/berbe poljoprivrednih proizvoda (priprema za primarna tržišta)	1	A
Djelatnosti pripreme i usluživanja pića	7	I
Djelatnosti pripreme i usluživanje hrane i pića	3	I
Djelatnosti restorana i ostalih objekata za pripremu i usluživanje hrane	7	I
Djelatnosti stomatološke prakse	1	Q
Djelatnosti vozačkih škola	2	P
Djelatnosti za njegu i održavanje tijela	7	S
Elektroinstalacijski radovi	5	F
Elektroinstalacijski radovi, uvođenje instalacija vodovoda, kanalizacije i plina i ostali građevinski instalacijski radovi	1	F
Fasadni i štukturni radovi	4	F
Fotografske djelatnosti	1	M
Frizerski i drugi tretmani za uljepšavanje	27	S
Frizerski salon i saloni za uljepšavanje	9	S
Gradnja stambenih i nestambenih zgrada	1	F
Iznajmljivanja i davanja u zakup (leasing) automobila i motornih vozila lake kategorije	1	N
Iznajmljivanja i davanja u zakup (leasing) opreme za rekreaciju i sport	1	N
Kafane	2	I
Kovanje, presovanje, štancanje i valjanje metala; metalurgija praha	1	C
Mašinska obrada metala	1	C
Mješovita poljoprivredna proizvodnja (biljna i stočna proizvodnja)	4	A
Odmarališta i slični objekti za kraći odmor	2	I
Održavanje i opravka motocikla	1	G
Održavanje i popravak motornih vozila	10	G
Ostala prerada i konzerviranje voća i povrća	1	C
Ostala prerađivačka industrija	1	C
Ostala trgovina na malo izvan prodavnica, štandova i tržnica	1	G
Ostala trgovina na malo u nespecijalizovanim prodavnicama	1	G
Ostala trgovina na malo u spec, prodavnicama	1	G
Ostala trgovina na malo u specijalizovanim prodavnicama	3	G
Ostale djelatnosti čišćenja zgrada i objekata	1	N
Ostale lične uslužne djelatnosti	1	S
Ostale stručne, naučne i tehničke djelatnosti, d, n,	1	M
Ostali građevinski radovi	1	F
Ostali završni građevinski radovi	1	F

**INFORMACIJA O EVALUACIJI
PROGRAMA SUFINANSIRANJA SAMOZAPOŠLJAVANJA START UP 2023**

Piljenje i blanjanje drva (proizvodnja rezne građe); impregnacija drveta	1	C
Popravak elektroničkih uređaja za široku potrošnju	1	C
Popravak komunikacijske opreme	1	S
Popravak mašina	4	C
Popravak namještaja i pokućarstva	1	S
Popravak obuće i proizvoda od kože	1	S
Posredništvo u prodaji tekstila, odjeće, obuće	1	G
Postavljanje instalacija za vodu, gas, grijanje, ventilaciju	1	F
Postavljanje podnih i zidnih obloga	1	F
Pranje i hemijsko čišćenje tekstila i krznjenih proizvoda	1	S
Pravne djelatnosti	1	M
Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja proizvodnja predmeta od slame i pletarskih materijala	1	C
Pripremni radovi na gradilištu	2	F
Proizvodnja ostalih proizvoda od drva, proizvoda od plute, slame i pletarskih materijala	1	C
Proizvodnja građevinske stolarije i elemenata	1	C
Proizvodnja hljeba; svježih peciva i kolača	1	C
Proizvodnja imitacije nakita	2	C
Proizvodnja kakaa, čokolade o slastičarskih proizvoda	1	C
Proizvodnja kuhinjskog namještaja	2	C
Proizvodnja nakita i sličnih proizvoda	1	C
Proizvodnja namještaja	1	C
Proizvodnja namještaja za poslovne i prodajne prostore	1	C
Proizvodnja optičkih instrumenata i fotografske opreme	1	C
Proizvodnja ostalih gotovih proizvoda od metala	1	C
Proizvodnja ostalog namještaja	3	C
Proizvodnja parfema i toaletno-kozmetičkih preparata	1	C
Proizvodnja plastičnih masa u primarnom obliku	1	C
Proizvodnja proizvoda od plastičnih masa za građevinarstvo	2	C
Proizvodnja stolica i sjedala	1	C
Računarsko programiranje	3	J
Rastavljanje olupina	1	E
Restorani	1	I
Sakupljanje neopasnog otpada	1	E
Savjetovanje u vezi s poslovanjem i ostalim upravljanjem	1	M
Sječa drva (iskorištavanje šuma)	1	A
Specijalizirane dizajnerske djelatnosti	2	M
Sportske djelatnosti	1	R
Taksi služba	1	H
Trgovina na malo rabljenom robom u specijaliziranim prodavnicama	2	G
Trgovina na malo tekstilom, odjećom i obućom na štandovima i tržnicama	2	G
Trgovina na malo cvijećem	1	G
Trgovina na malo dijelova i pribora za motorna vozila	1	G
Trgovina na malo duhanskim proizvodima u specijaliziranim prodavnicama	1	G

**INFORMACIJA O EVALUACIJI
PROGRAMA SUFINANSIRANJA SAMOZAPOŠLJAVANJA START UP 2023**

Trgovina na malo električnim aparatima za domaćinstvo u specijaliziranim prodavnicama	1	G
Trgovina na malo mesom i mesnim proizvodima u specijaliziranim prodavnicama	1	G
Trgovina na malo metalnom robom, bojama i staklom specijaliziranim prodavnicama	1	G
Trgovina na malo odjećom u specijaliziranim prodavnicama	1	G
Trgovina na malo putem pošte ili interneta	1	G
Trgovina na malo računarima, perifernim jedinicama i softverom u specijaliziranim prodavnicama	1	G
Trgovina na malo tekstilom	1	G
Trgovina na malo tepisima i prostiračima za pod, zidnim i podnim oblogama u specijaliziranim prodavnicama	1	G
Trgovina na malo u nespecijaliziranim prodavnicama pretežno hranom, pićima i duhanskim proizvodima	1	G
Trgovina na malo u nespecijaliziranim prodavnicama	1	G
Trgovina na malo voćem i povrćem u specijaliziranim prodavnicama	1	G
Ugradnja stolarija	1	F
Uslužne djelatnosti u stočarstvu, osim veterinarskih usluga	1	A
Uslužne djelatnosti u vezi sa kopnenim prijevozom	1	H
Ustanove za dnevni boravak djece	1	Q
Uvođenje instalacija vodovoda, kanalizacije i plina i instalacija za grijanje i klimatizaciju	4	F
Uzgoj bobičastog, orašastog i ostalog voća	7	A
Uzgoj goveda za mlijeko i priplod	1	A
Uzgoj ostalih životinja	3	A
Uzgoj ovaca i koza	1	A
Uzgoj ovca i koza	2	A
Uzgoj pčela, proizvodnja meda i voska	3	A
Uzgoj peradi	1	A
Uzgoj povrća, cvijeća, ukrasnog bilja i sadnog materijala	1	A
Uzgoj povrća, dinja i lubenica, korjenastog i gomoljastog povrća	5	A
Završni građevinski radovi	2	F
Zdravstveno-preventivna zaštita	1	Q

Tabela 14: Detaljni pregled novootvorenih poslovnih djelatnosti/ subjekata po nazivu za mjeru Poduzetništvo za žene 2023

Djelatnost	Broj subjekata	Šifra
Agencija za promociju (reklama i propaganda)	1	M
Barovi	2	I
Biljna i stočarska proizvodnja, lovstvo i uslužne djelatnosti u vezi s njima	1	A
Djelatnost domaćinstava koja proizvode različite usluge za vlastitu upotrebu	3	T
Djelatnosti agenata i posrednika osiguranja	1	K
Djelatnosti čišćenja	1	S
Djelatnosti koje se obavljaju nakon žetve/berbe poljoprivrednih proizvoda (priprema za primarna tržišta)	2	A
Djelatnosti pripreme i usluživanja pića	3	I
Djelatnosti pripreme i usluživanje hrane i pića	1	I
Djelatnosti restorana i ostalih objekata za pripremu i usluživanje hrane	10	I
Djelatnosti stomatološke prakse	3	Q
Djelatnosti za njegu i održavanje tijela	2	S
Dovršavanje tekstila	2	C
Frizerski i drugi tretmani za uljepšavanje	32	S
Frizerski salon i saloni za uljepšavanje	6	S
Gajenje povrća, cvijeća i ukrasnog bilja	1	A
Gradnja stambenih i nestambenih zgrada	1	F
Hoteli i sličan smještaj	2	I
Kreativne, umjetničke i zabavne djelatnosti	2	R
Mješovita poljoprivredna proizvodnja (biljna i stočna proizvodnja)	4	A
Obrazovanje i poučavanje u području sporta i rekreacije	1	P
Odmarališta i slični objekti za kraći odmor	4	I
Ostala prerada i konzerviranje voća i povrća	1	C
Ostala prerađivačka industrija	1	C
Ostala trgovina na malo izvan prodavnica	1	G
Ostala trgovina na malo izvan prodavnica, štandova i tržnica	4	G
Ostala trgovina na malo prehrambenim proizvodima u specijaliziranim prodavnicama	1	G
Ostala trgovina na malo u nespecijaliziranim prodavnicama	4	G
Ostala trgovina na malo u nespecijaliziranim prodavnicama	2	G
Ostala trgovina na malo u spec, prodavnicama	8	G
Ostala trgovina na malo u specijaliziranim prodavnicama	3	G
Ostale djelatnosti čišćenja zgrada i objekata	2	S
Ostale djelatnosti socijalne zaštite bez smještaja, d, n,	1	Q
Ostale poljoprivredne usluge	1	A
Ostale stručne, naučne i tehničke djelatnosti	1	M
Ostale zabavne i rekreacijske djelatnosti	1	R
Ostalo obrazovanje i poučavanje, d, n,	1	P
Pomoćne djelatnosti u poljoprivredi i djelatnosti koje se obavljaju nakon žetve usjeva	1	A

**INFORMACIJA O EVALUACIJI
PROGRAMA SUFINANSIRANJA SAMOZAPOŠLJAVANJA START UP 2023**

Popravak satova i nakita	1	S
Posredovanje u trgovini tekstilom, odjećom, krznom, obućom i kožnim proizvodima	1	G
Postavljanje podnih i zidnih obloga	1	F
Pranje i hemijsko čišćenje tekstila i krznjenih proizvoda	1	S
Prerada i konzerviranje voća i povrća	1	C
Proizvodnja ostalih proizvoda od drva, proizvoda od plute, slame i pletarskih materijala	1	C
Proizvodnja dvopeka i kekisa; proizvodnja trajnih peciva i kolača	1	C
Proizvodnja električne energije iz drugih izvora	1	C
Proizvodnja eteričnih ulja	1	C
Proizvodnja gotovih tekstilnih proizvoda, osim odjeće	6	C
Proizvodnja hljeba, peciva, svježih tjestenine i kolača	1	C
Proizvodnja hljeba; svježih peciva i kolača	6	C
Proizvodnja kakaa, čokolade o slastičarskih proizvoda	1	C
Proizvodnja medicinskih i stomačnih instrumenata i pribora	1	C
Proizvodnja mlijeka, mliječnih proizvoda i sira	1	C
Proizvodnja nakita i sličnih proizvoda	2	C
Proizvodnja odjeće	3	C
Proizvodnja ostale građevne stolarije i elemenata	1	C
Proizvodnja ostale odjeće	1	C
Proizvodnja ostale pletene i heklane odjeće	1	C
Proizvodnja ostale vanjske odjeće šivane po mjeri	3	C
Proizvodnja ostale vanjske odjeće	4	C
Proizvodnja ostalih gotovih tekstilnih predmeta, osim odjeće	1	C
Proizvodnja ostalih tekstilnih predmeta, na drugom mjestu nepomenuta	1	C
Proizvodnja parfema i toaletno-kozmetičkih preparata	1	C
Proizvodnja pletenih i heklanih čarapa	2	C
Proizvodnja pletenih i heklanih tkanina	1	C
Proizvodnja proizvoda od drva, pluta, slame i paletarskih materijala	1	C
Proizvodnja sapuna deterdženata, sredstava za čišćenje i poliranje	1	C
Proizvodnja sokova od voća i povrća	3	C
Proizvodnja tekstila	1	C
Računovodstvene djelatnosti, knjigovodstvene i revizijske djelatnosti; porezno savjetovanje	3	M
Restorani	3	I
Sakupljanje nekultivnih šumarskih plodova i proizvoda, osim šumarskih sortimenata	1	A
Savjetovanje u vezi s poslovanjem i ostalim upravljanjem	1	M
Savjetovanje u vezi s upravljanjem	1	M
Savjetovanje u vezi sa poslovanjem i upravljanjem	1	M
Sječa drva (iskorištavanje šuma)	1	A
Specijalizirane dizajnerske djelatnosti	1	M
Šumarstvo i sječa drva (iskorištavanje šuma)	1	A
Taksi služba	1	H
Trgovina na malo na štandovima i tržnicama	4	G
Trgovina automobilima i motornim vozilima lake kategorije	1	G

**INFORMACIJA O EVALUACIJI
PROGRAMA SUFINANSIRANJA SAMOZAPOŠLJAVANJA START UP 2023**

Trgovina na malo tekstilom, odjećom i obućom na štandovima i tržnicama	15	G
Trgovina na malo cvijećem	1	G
Trgovina na malo cvijećem, sadnicama, sjemenjem, gnojivom, kućnim ljubimcima i hranom za kućne ljubimce u specijaliziranim prodavnicama	3	G
Trgovina na malo mesom i mesnim proizvodima u specijaliziranim prodavnicama	1	G
Trgovina na malo metalnom robom, bojama i staklom specijaliziranim prodavnicama	1	G
Trgovina na malo na standovima i tržnicama	1	G
Trgovina na malo novom robom u specijaliziranim prodavnicama	1	G
Trgovina na malo odjećom u specijaliziranim prodavnicama	6	G
Trgovina na malo ostalom robom na štandovima i tržnicama	5	G
Trgovina na malo računarima, perifernim jedinicama i softverom u specijaliziranim prodavnicama	1	G
Trgovina na malo tekstilom	1	G
Trgovina na malo tekstilom u specijaliziranim prodavnicama	1	G
Trgovina na malo telekomunikacijskom opremom u specijaliziranim prodavnicama	1	G
Trgovina na malo voćem i povrćem	1	G
Trgovina na malo voćem i povrćem u specijaliziranim prodavnicama	1	G
Umjetničko stvaralaštvo	2	R
Uzgoj bobičastog, orašastog i ostalog voća	21	A
Uzgoj goveda za mlijeko i priplod	1	A
Uzgoj jezgričavog i koštuničavog voća	2	A
Uzgoj muznih krava	4	A
Uzgoj ovaca i koza	4	A
Uzgoj ovca i koza	1	A
Uzgoj pčela, proizvodnja meda i voska	1	A
Uzgoj peradi	1	A
Uzgoj povrća, dinja i lubenica, korjenastog i gomoljastog povrća	22	A
Uzgoj žitarica (osim riže), mahunarki i sjemenja uljarica	2	A
Uzgoj životinja	1	A
Završni građevinski radovi	1	F

Tabela 15: Detaljni pregled novootvorenih poslovnih djelatnosti/ subjekata po nazivu za mjeru Poduzetništvo za sve 2023

Djelatnost	Broj subjekata	Šifra
Advokatski poslovi	1	M
Agencija za poslovanje nekretninama	2	L
Agencija za promet nekretninama	2	L
Agencija za promociju (reklama i propaganda)	2	M
Arhitektonske djelatnosti	1	M
Arhitektonske i inženjerske djelatnosti i sa njima povezano tehničko savjetovanje	1	M
Barovi	2	I
Bojenje i staklarski radovi	2	F
Cestovni prijevoz robe	12	H
Djelatnost domaćinstava koja proizvode različite usluge za vlastitu upotrebu	1	T
Djelatnost domaćinstava koja proizvode različitu robu za vlastitu upotrebu	1	T
Djelatnost pakovanja	1	N
Djelatnosti čišćenja	1	N
Djelatnosti kateringa i ostale objekata za pripremu i usluživanje hrane	1	I
Djelatnosti koje se obavljaju nakon žetve/berbe poljoprivrednih proizvoda (priprema za primarna tržišta)	2	A
Djelatnosti pripreme i usluživanja pića	12	I
Djelatnosti pripreme i usluživanje hrane i pića	4	I
Djelatnosti putničkih agencija	1	N
Djelatnosti putničkih agencija i turoperatora	1	N
Djelatnosti restorana i ostalih objekata za pripremu i usluživanje hrane	16	I
Djelatnosti snimanja zvučnih zapisa i izdavanja muzičkih zapisa	1	J
Djelatnosti stomatološke prakse	1	Q
Djelatnosti turoperatora	1	N
Djelatnosti vozačkih škola	1	P
Djelatnosti za njegu i održavanje tijela	1	S
Elektroinstalacijski radovi	5	F
Farbarski i stolarski radovi	2	F
Fasadni i štukaturni radovi	12	F
Fitnes centri	2	R
Fotografske djelatnosti	2	M
Frizerski i drugi tretmani za uljepšavanje	4	S
Frizerski salon i saloni za uljepšavanje	1	S
Gajenje voćnih sadnica	1	A
Gradnja građevina niskogradnje	4	F
Gradnja građevina visokogradnje	2	F
Gradnja ostalih građevina niskogradnje	2	F
Gradnja stambenih i nestambenih zgrada	10	F
Gradski prigradski kopneni prijevoz putnika	1	H
Grubi građvinski radovi i specifični radovi niskogradnje	1	F

**INFORMACIJA O EVALUACIJI
PROGRAMA SUFINANSIRANJA SAMOZAPOŠLJAVANJA START UP 2023**

Iznajmljivanje i davanje u zakup (leasing) automobila i motornih vozila lake kategorije	1	N
Izolacioni radovi	1	F
Izvođačka umjetnost	1	R
Kafane	1	I
Kancelarijske administrativne i pomoćne djelatnosti	1	N
Kovanje, presanje, štancanje i valjanje metala	1	C
Mašinska obrada metala	3	C
Mješovita poljoprivredna proizvodnja (biljna i stočna proizvodnja)	11	A
Nespecijalizirana trgovina na veliko	2	G
Odmarališta i slični objekti za kraći odmor	6	H
Održavanje i njega kola	1	G
Održavanje i opravka motocikla	2	G
Održavanje i popravak motornih vozila	27	G
Osnovno čišćenje zgrada	1	N
Ostala trgovina na malo hranom, pićem i duhanom	2	G
Ostala trgovina na malo izvan prodavnica	1	G
Ostala trgovina na malo izvan prodavnica, štandova i tržnica	4	G
Ostala trgovina na malo prehrambenim proizvodima u specijaliziranim prodavnicama	1	G
Ostala trgovina na malo u nespecijaliziranim prodavnicama	1	G
Ostala trgovina na malo u spec, prodavnicama	3	G
Ostale djelatnosti čišćenja zgrada i objekata	1	N
Ostale lične uslužne djelatnosti, d, N,	2	S
Ostale poljoprivredne usluge	2	A
Ostale rekreativne djelatnosti	1	R
Ostale specijalizirane građevinske djelatnosti	1	F
Ostale uslužne djelatnosti na drugom mjestu nepomenute	1	S
Ostali građevinski instalacijski radovi	2	F
Ostali završni građevinski radovi	2	F
Podizanje krovnih konstrukcija	1	F
Podizanje krovnih konstrukcija i njihovo pokrivanje	3	F
Pomoćne djelatnosti u poljoprivredi i djelatnosti koje se obavljaju nakon žetve usjeva	1	A
Pomoćne usluge u šumarstvu	1	A
Popravak aparata za domaćinstvo te opreme za kuću i vrt	2	S
Popravak električne opreme	1	C
Popravak mašina	3	C
Popravak namještaja i pokućarstva	3	C
Popravak ostalih predmeta za ličnu upotrebu i domaćinstvo	3	S
Popravak računara i periferne opreme	1	S
Popravak računara i predmeta za ličnu upotrebu i domaćinstvo	1	S
Popravak satova i nakita	1	S
Postavljanje instalacija za vodu, gas, grijanje, ventilaciju	1	F
Postavljanje podnih i zidnih obloga	14	F
Površinska obrada i prevlačenje metala	1	C

**INFORMACIJA O EVALUACIJI
PROGRAMA SUFINANSIRANJA SAMOZAPOŠLJAVANJA START UP 2023**

Pranje i hemijsko čišćenje tekstila i krznjenih proizvoda	2	S
Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja proizvodnja predmeta od slame i pletarskih materijala	1	C
Prevoz putnika i robe (tereta)	1	H
Prevoz putnika u drumskom saobraćaju	1	H
Prevoz robe u drumskom saobraćaju	4	H
Pripremni radovi na gradilištu	1	F
Proizvodnja ostalih proizvoda od drva, proizvoda od pluta, slame i pletarskih materijala	1	C
Proizvodnja brava i okova	2	C
Proizvodnja celuloze, papira i kartona	1	C
Proizvodnja drvene ambalaže	1	C
Proizvodnja električne energije iz drugih izvora	1	C
Proizvodnja gotovih tekstilnih proizvoda, osim odjeće	3	C
Proizvodnja građevinske stolarije i elemenata	1	C
Proizvodnja hljeba; svježih peciva i kolača	2	C
Proizvodnja igara i igraćaka	2	C
Proizvodnja kuhinjskog namještaja	5	C
Proizvodnja nakita i sličnih proizvoda	3	C
Proizvodnja namještaja	2	C
Proizvodnja ostale građevne stolarije i elemenata	2	C
Proizvodnja ostalih gotovih proizvoda od metala	1	C
Proizvodnja ostalih proizvoda	2	C
Proizvodnja ostalih proizvoda od betona, cementa i gipsa	1	C
Proizvodnja ostalih proizvoda od papira i kartona	1	C
Proizvodnja ostalog namještaja	5	C
Proizvodnja pekarskih proizvoda, proizvoda od brašna i kolača	3	C
Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa	1	C
Proizvodnja proizvoda od plastičnih masa za građevinarstvo	1	C
Proizvodnja radne odjeće	1	C
Proizvodnja vrata i prozora od metala	3	C
Proizvodnja, oblikovanje i obrada kamena	1	C
Računarsko programiranje	3	J
Računarsko programiranje, savjetovanje i djelatnosti u vezi s njima	2	J
Restorani	2	H
Rezanje, oblikovanje i obrada kamena	7	C
Rušenje građevinskih objekata i zemljeni radovi	1	F
Sakupljanje nekultivnih šumarskih plodova i proizvoda, osim šumarskih sortimenata	1	A
Sječa drva (iskorištavanje šuma)	2	A
Slatkovodna akvakultura	1	A
Staklarski radovi	1	F
Taksi služba	9	H
Trgovina na malo na štandovima i tržnicama	2	G
Trgovina automobilima i motornim vozilima lake kategorije	1	G
Trgovina dijelovima i priborom za motorna vozila	1	G

**INFORMACIJA O EVALUACIJI
PROGRAMA SUFINANSIRANJA SAMOZAPOŠLJAVANJA START UP 2023**

Trgovina na malo rabljenom robom u specijaliziranim prodavnicama	3	G
Trgovina na malo tekstilom, odjećom i obućom na štandovima i tržnicama	6	G
Trgovina na malo izvan prodavnica, štandova i tržnica	1	G
Trgovina na malo na standovima i tržnicama	2	G
Trgovina na malo namještajem, opremom za rasvjetu i ostalim proizvodima u specijaliziranim prodavnicama	1	G
Trgovina na malo novom robom u specijaliziranim prodavnicama	1	G
Trgovina na malo odjećom u specijaliziranim prodavnicama	5	G
Trgovina na malo odjevnim predmetima	1	G
Trgovina na malo ostalom robom na štandovima i tržnicama	3	G
Trgovina na malo putem pošte ili interneta	3	G
Trgovina na malo rabljenom robom u prodavnicama	2	G
Trgovina na malo računarima, perifernim jedinicama i softverom u specijaliziranim prodavnicama	1	G
Trgovina na malo satovima i nakitom u specijaliziranim prodavnicama	1	G
Trgovina na malo telekomunikacijskom opremom u specijaliziranim prodavnicama	1	G
Trgovina na malo tepisima i prostiračima za pod, zidnim i podnim oblogama u specijaliziranim prodavnicama	1	G
Trgovina na malo u nespecijaliziranim prodavnicama pretežno hranom, pićima i duhanskim proizvodima	3	G
Trgovina na malo voćem i povrćem	2	G
Trgovina na malo voćem i povrćem u specijaliziranim prodavnicama	1	G
Ugradnja stolarija	2	F
Ugradnja stolarije	2	F
Uslužne djelatnosti u vezi sa kopnenim prijevozom	1	H
Uvođenje instalacija vodovoda, kanalizacije i plina i instalacija za grijanje i klimatizaciju	5	F
Uzgoj bobičastog, orašastog i ostalog voća	14	A
Uzgoj jezgričavog i koštuničavog voća	3	A
Uzgoj muznih krava	5	A
Uzgoj ostalih goveda i bivola	3	A
Uzgoj ostalih jednogodišnjih usjeva	1	A
Uzgoj ovaca i koza	1	A
Uzgoj ovca i koza	2	A
Uzgoj pčela, proizvodnja meda i voska	3	A
Uzgoj peradi	1	A
Uzgoj povrća, cvijeća, ukrasnog bilja i sadnog materijala	1	A
Uzgoj povrća, dinja i lubenica, korjenastog i gomoljastog povrća	11	A
Uzgoj voća, oraha i sl., usjeva za pripremanje začina i napitaka	1	A
Uzgoj žitarica (osim riže), mahunarki i sjemenja uljarica	1	A
Vozačke škole	1	P

Tabela 16: Detaljni pregled novootvorenih poslovnih djelatnosti/ subjekata po nazivu za mjeru Poduzetništvo za demobilizirane branioce 2023

Djelatnost	Broj subjekata	Šifra
Djelatnosti pripreme i usluživanja pića	1	I
Djelatnosti restorana i ostalih objekata za pripremu i usluživanje hrane	1	I
Elektroinstalacijski radovi, uvođenje instalacija vodovoda, kanalizacije i plina i ostali građevinski instalacijski radovi	1	F
Fasadni i štukturni radovi	1	F
Gradnja stambenih i nestambenih zgrada	1	F
Kovanje, presanje, štancanje i valjanje metala	1	C
Ostala trgovina na malo izvan prodavnica, štandova i tržnica	1	G
Ostale informacijske uslužne djelatnosti	1	J
Ostale specijalizirane građevinske djelatnosti	3	F
Proizvodnja električne energije	1	D
Proizvodnja ostalih proizvoda od drva, proizvoda od pluta, slame i pletarskih materijala	1	C
Proizvodnja kuhinjskog namještaja	1	C
Proizvodnja proizvoda od pluta, slame i plet.materijala	1	C
Proizvodnja sapuna deterdženata, sredstava za čišćenje i poliranje	1	C
Taksi služba	2	H
Trgovina na malo tekstilom, odjećom i obućom na štandovima i tržnicama	1	G
Trgovina na malo ostalom robom na štandovima i tržnicama	1	G
Uzgoj povrća, dinja i lubenica, korjenastog i gomoljastog povrća	2	A
Uzgoj žitarica (osim riže), mahunarki i sjemenja uljarica	1	A